

372.14042

ส 613 ๗

512

* ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ปริญญานิพนธ์

ของ

สายสุดา สาสุนทรา

19 Oct. 2542

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

117622

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพณิชย์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพณิชย์)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิสาดาภรณ์)
วันที่..... 6 ..เดือน..... พฤษภาคม..... พ.ศ. ๒๕๕1.....

ประกาศขอบคุณการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแนะนำอย่างดียิ่ง จากอาจารย์สุพิพรรณ พัฒนพานิชย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ และ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา ปรีดีดิถ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่เมตตาให้ความรัก ความห่วงใย และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รองศาสตราจารย์ น.อ.หญิงทัศนีย์ ศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์ กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ อาจารย์ศักดิ์ จิตบรรเทา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบึงบา อาจารย์สิริ พิงจิตต์คน ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ขอขอบคุณ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาปทุมธานีทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ขอกราบบิคา มารดา ด้วยความกตัญญูซึ่งที่ได้สั่งสมความอดทน ความพยายามให้กับลูก ตลอดจนคอยช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการศึกษา ขอขอบคุณที่ น้อง และเพื่อนทุกคน ชอบใจ นางสาวสุรัสสา สาสุนทรา นายทศ สาสุนทรา นายนาธ อนันตสุข และดวงวิญญานของ อาจารย์สุนทร สาสุนทรา ที่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นกตัญญูแก่บิดาคู่คุณแต่บิดา มารดา ครู-อาจารย์ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน

สายสุดา สาสุนทรา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว.....	10
การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.....	23
บทบาทของผู้บริหารต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.....	26
การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน	
การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี.....	30
ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
สมมติฐานการวิจัย.....	40
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
วิธีสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือ.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การจัดกระทำกับข้อมูล.....	48
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	68
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	68
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	68
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	73
ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	74
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ประวัติผู้วิจัย.....	94

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ และขนาดของโรงเรียน.....	42
2 จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม สถานภาพและขนาดของโรงเรียน.....	47
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานแนะแนวตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน เป็นรายด้าน.....	51
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการบริหารงานแนะแนวตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนด้านบุคลากร เป็นรายข้อ.....	53
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการบริหารงานแนะแนวตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ด้านงบประมาณ เป็นรายข้อ.....	56
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการบริหารงานแนะแนว ตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนด้านวัสดุอุปกรณ์ เป็นรายข้อ.....	58
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัญหาการบริหารงานแนะแนวตามทัศนะ ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ด้านการจัดการ เป็นรายข้อ.....	61
8 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	65
9 เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้ประสานงานแนะแนว ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	66
10 เปรียบเทียบทัศนะของครูผู้สอน ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนโดยรวมและรายด้านจำแนกตามขนาดของโรงเรียน.....	67

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการแนะแนว กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน.... 21

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่อารยประเทศทั่วโลกต่างถือเป็นหน้าที่ที่รัฐพึงจัดให้กับประชาชนทุกคน เป็นการศึกษาภาคบังคับโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน ให้คงสภาพอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้ ประกอบอาชีพอันสมควรแก่วัยและตามความสามารถได้ สามารถดำรงตนเป็นพลเมืองในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (กรมวิชาการ. 2535 : 1) การประถมศึกษาจึงเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคงและก้าวหน้าของชาติ เพราะประชาชนส่วนใหญ่สิ้นสุดการศึกษาในระบบโรงเรียนในระดับนี้ ถ้าการประถมศึกษามีคุณภาพก็หมายถึงประชาชนส่วนใหญ่มีคุณภาพด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 3) และคุณภาพที่ต้องการเน้นในแผนการพัฒนาศึกษาฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) คือการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนและบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี มีวินัยในตนเอง มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ได้อย่างสันติสุขนั่นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2539 : คำนำ)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการจัดการ ควบคุม และกำกับการศึกษาของประเทศ ให้บรรลุจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งหน่วยงานการศึกษาทุกระดับตั้งแต่ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนต้องปฏิบัติเช่นกัน โดยเฉพาะระดับโรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติที่สำคัญที่สุด เพราะเป็นหน่วยจัดการเรียนการสอนโดยตรงที่จะให้นักเรียนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยอาศัยปัจจัยหลายอย่างในโรงเรียนเป็นสิ่งสนับสนุนส่งเสริม ซึ่งได้แก่ บุคลากรอันประกอบไปด้วย ครู นักเรียน ผู้บริหาร นักการภารโรง ผู้ปกครอง หรือด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ระบบการบริหาร เป็นต้น แต่ปัจจัยดังกล่าวมานั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่ทำให้การศึกษาระดับประถมศึกษาประสบผลสำเร็จ คือผู้บริหารโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 1) เพราะผู้บริหารโรงเรียนคือผู้ที่ทำหน้าที่ที่มีอำนาจสูงสุดของแต่ละสถานศึกษา ที่สามารถวินิจฉัยและตัดสินใจสั่งการให้บุคลากรในความดูแลปฏิบัติภารกิจต่างๆในความรับผิดชอบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับ

การจัดการศึกษาให้แก่เด็กในวัยเรียน เพื่อบรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาในระดับ ประถมศึกษาได้ (สมร ทองคิ. 2533 : 543)

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาจะบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ประถมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ต้องอาศัยการบริหารงานโรงเรียนอย่างน้อย 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานอาคาร และสถานที่ งานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานทั้ง 6 งานนี้มีเป้าหมายหลัก ร่วมกันคือให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหลักสูตร โดยมีงานวิชาการเป็นงานหลัก ส่วนงานอื่นเป็นงานสนับสนุนวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2532 : 27)

งานกิจการนักเรียนนับว่าเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่ง ที่ช่วยทำให้การเรียนรู้ของนักเรียน บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการศึกษาของชาติได้ เพราะงานกิจการนักเรียนเป็นงานที่มุ่ง จะช่วยสร้างคุณสมบัติสำคัญหลายประการที่มุ่งหวังให้เกิดแก่นักเรียน เช่น คุณสมบัติในด้านการมี วินัยในตนเอง ซื่อสัตย์สุจริต เชื้อมั่นในตนเอง มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การ พุดเป็น ฟังเป็น เป็นนักคิด นักทำ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องคนอื่นอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ดี เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ปรับตัวเข้ากับสังคมสภาพแวดล้อมได้ดี ดังนั้นการบริหารงานกิจการ นักเรียน จึงช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรให้บรรลุผลยิ่งขึ้น โดยมีขอบข่ายของงาน 4 ประการคือ งานที่โรงเรียนต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 งานที่ โรงเรียนต้องจัดบริการให้แก่ นักเรียน งานที่โรงเรียนต้องส่งเสริมให้มีขึ้นและงานที่โรงเรียนต้อง สร้างให้เกิดขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2536 : 31)

การแนะแนวเป็นกระบวนการหนึ่งในงานกิจการนักเรียนที่โรงเรียนต้องจัดบริการให้แก่ นักเรียน เพราะจะช่วยให้คนในสังคมรู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และ สามารถปรับตัวเองให้เหมาะกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (แผนพัฒนางาน แนะแนว ระยะที่ 1 พ.ศ. 2535-2539. 2534 : 52) ซึ่ง ประหยัด ทองมาก (2534 : 43) กล่าวไว้สรุป ได้ว่า จุดมุ่งหมายของงานแนะแนวคือ คุณภาพชีวิตที่ดีของนักเรียนทุกคน แต่ยังมีครูประถมศึกษา ส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า บริการแนะแนวเป็นบริการที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือสถาบันที่สูง กว่านี้ เพราะในโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดบุคลากรแนะแนวที่จบการศึกษาทางการ แนะแนวโดยตรงและยังไม่ได้ปฏิบัติกันอย่างเป็นระบบ นอกจากนั้น วิรัตน์ บัวขาว (2536 : 35) ยังกล่าวอีกว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาส่วนมากเห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษายังไม่มี ความ จำเป็นในการแนะแนว เพราะนักเรียนระดับนี้ยังไม่มีปัญหาที่จะขอรับคำปรึกษาจากครู เช่นเดียวกับ ทวีจรูญ บัวศรี (2538 : 21) ได้กล่าวว่าคราใดที่ผู้บริหารทางการศึกษายังไม่เห็นว่า

บริการแนะแนวเป็นสิ่งจำเป็นในกระบวนการให้การศึกษาแก่เยาวชนงานบริการแนะแนวก็จะมีสภาพเป็นต้นไม้บอนไซ ถูกทิ้งให้แคว้นแกรนอยู่ในกระถางไม่มีโอกาสงอกงามผลิดอกออกผลให้ประโยชน์แก่เยาวชนและสังคมอย่างเต็มที่

ความจริงแล้วการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาמיใช้งานใหม่ เป็นงานที่ปฏิบัติกันเป็นประจำอยู่เสมอ แต่ในระดับประถมศึกษา การดำเนินงานยังไม่เป็นรูปธรรมที่แน่นอน เพราะในอดีตยังไม่มี การสนับสนุนการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จนกระทั่งมีการขยายโอกาสทางการศึกษา การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจึงมีบทบาทเด่นชัดขึ้น แท้ที่จริงแล้วเด็กทุกวัยก็ต้องการความช่วยเหลือในด้านบริการแนะแนว ดังที่ บังอร เอี่ยมรอด (2533 : 49) กล่าวว่า ปัญหาต่างๆของคนเรานั้นมักจะเริ่มต้นมาแต่ในวัยเด็ก และสั่งสมกันมาเรื่อยๆจนปรากฏให้เห็นเด่นชัดในตอนวัยรุ่นหรือตอนโต เช่นเดียวกับที่ วิชัย ดันศิริ (2535 : 3) กล่าวว่า เด็กจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนประการใดในอนาคต วัยแรกเรียนมีผลเป็นอย่างมาก และ พนม พงษ์ไพบูลย์ (2537 : 31) ยังให้แนวคิดว่าการแนะแนวเป็นการสร้างรากฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต และเพิ่มประสิทธิภาพความเป็นมนุษย์อีกด้วย

จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า โรงเรียนระดับประถมศึกษาควรจัดให้มีบริการแนะแนวจนเพื่อช่วยพัฒนาเด็กในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา การศึกษาและด้านอาชีพ ถึงแม้ว่าการจัดบริการแนะแนวในประเทศไทยจะเริ่มมีมานานแล้วก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาและอุปสรรคมากมาย ดังที่ สุณีย์ สิงห์เคนทร์ (2534 : 22) ได้กล่าวถึงปัญหาในการจัดบริการแนะแนวว่า เกิดจากการขาดบุคลากรขาดงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ห้องแนะแนว โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดเล็ก ซึ่ง สมร ทองดี (2533 : 202) ให้ความเห็นว่า อาจเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดใหญ่ มีกำลังบุคลากร งบประมาณ สถานที่รวมทั้งวัสดุอื่นๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และอาจหมายถึง ความร่วมมือจากผู้บริหารและครูทุกฝ่ายในโรงเรียนด้วย และ อาภา ถนัดช่าง (2538 : 62) กล่าวว่าถ้าผู้บริหารโรงเรียนใดมีความกระตือรือร้นสนใจในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนนั้นมักมีกิจกรรมแนะแนวที่เข้มแข็ง ซึ่งก็ตรงกับความคิดเห็นของวิรัตน์ บัวขาว (2536 : 38) ที่กล่าวว่า การแนะแนว จะมีผลดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารต้องมีความรู้และเข้าใจในงานแนะแนว ต้องริเริ่มสนับสนุนและส่งเสริมงานแนะแนวให้เป็นรูปธรรมจึงจะบังเกิดผลในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน นอกจากนั้น สงบ ลักษณะ (2540 : 6) ยังกล่าวว่าการที่งานแนะแนวไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญต่องานแนะแนวอย่างเพียงพอ และมองเห็นว่าเป็นงานที่ไม่มีความหมายจึงขาดการส่งเสริมทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจ

ดังนั้นในแผนพัฒนางานแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 – 2544) จึงมี
จุดเน้นการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการงานแนะแนวเป็นอันดับ 1 ในการพัฒนางาน
แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

จังหวัดปทุมธานีตั้งอยู่ในภาคกลางมีอาณาเขตติดต่อกับกรุงเทพฯ จัดอยู่ในเขตปริมณฑล
รอบนอกของกรุงเทพฯ สภาพเศรษฐกิจและสังคมมีลักษณะที่มีทั้งสังคมแบบชนบท และสังคม
แบบเมือง โดยเฉพาะจังหวัดปทุมธานีมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีการลงทุน
ทั้งของภาคอุตสาหกรรม การเกษตรและการพาณิชย์กรรมจำนวนมาก ในภาคอุตสาหกรรมช่วง
ปี พ.ศ. 2538 มีโรงงานอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นถึง 522 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 53 ของจำนวนโรงงาน
ทั้งหมด (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. 2539 : 10) ภาคเกษตรกรรม มีพื้นที่ในการทำ
เกษตรกรรมร้อยละ 68.54 ของจำนวนพื้นที่ทั้งหมด และบางส่วนได้เปลี่ยนจากการทำนาเป็นการ
ทำสวนโดยเฉพาะสวนส้ม ภาคพาณิชย์กรรม มีอาคารร้านค้าและบริษัทต่างๆเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว
และที่สำคัญได้มีหมู่บ้านจัดสรรเกิดขึ้นในจังหวัดปทุมธานีเป็นจำนวนมาก ทำให้อากาศอันใกล้
จังหวัดปทุมธานีจะลดบทบาทการเกษตรกรรมลง และเปลี่ยนพื้นที่เกษตรกรรมเป็นที่อยู่อาศัย
และโรงงานอุตสาหกรรม การขยายตัวและความเจริญเติบโตดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่าจะ
กระจุกตัวอยู่ในบริเวณที่มีเส้นทางคมนาคมสะดวก และใกล้กรุงเทพฯ (สำนักงานศึกษา
ธิการจังหวัดปทุมธานี. 2539 : 13) นอกจากนี้ ชนพรหม สุนทร (2541 : 10) ได้ทำการ
ศึกษาผลกระทบสภาพเศรษฐกิจ – สังคมของการเปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรสู่ภาคอุตสาหกรรม
ของจังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจุบันจังหวัดปทุมธานีกลายเป็นศูนย์รวมของพาณิชย์กรรม และ
อุตสาหกรรม การพัฒนาอุตสาหกรรมของจังหวัดปทุมธานีเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีการขยาย
ตัวของชุมชน การเกิดชุมชนใหม่การเคลื่อนย้ายแรงงาน ทำให้สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคน
ในท้องถิ่นเริ่มเปลี่ยนแปลงไปทุกด้าน จากสภาพความเป็นอยู่ของสังคมชนบท เป็นสังคมกึ่งเมือง
กึ่งชนบท และเป็นสังคมเมืองในที่สุด ขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโครงสร้างทาง
เศรษฐกิจและสังคมดังกล่าว ปัญหาที่ตามมาคือที่พักอาศัย แหล่งเสื่อมโทรม การประกอบอาชีพ
และสุขภาพอนามัย การสาธารณสุข คุณภาพชีวิตของเยาวชนและความสงบเรียบร้อยของชุมชน
จากสภาพดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบกับการจัดการศึกษาของจังหวัดปทุมธานี เนื่องจาก
ผู้ปกครองนักเรียนย้ายถิ่นฐานเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นผลให้จำนวนนักเรียน
ในบางพื้นที่ลดลง จึงส่งผลกระทบต่อขนาดของโรงเรียนทำให้โรงเรียนที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง
ในชนบทมีจำนวนนักเรียนน้อยลง ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่
การขาดบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
มุกดา สุคนธโอสธ (2532 : 210) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน เกี่ยวกับการขาดบุคลากร วัสดุครุภัณฑ์ และงบประมาณ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ คำสนิท (2536 : 140) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดชุมพร พบว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องทำงานในโครงการต่างๆ เท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กประสบ กับปัญหาในการ บริหารงานแนะแนว โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กในเขตชนบท

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีภารกิจต้องรับผิดชอบโรงเรียนในสังกัด 178 โรงเรียน นักเรียน 56,945 คน และจำนวนบุคลากร 3,288 คน (สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. 2540 : 3-5) จากผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ 2539 ระดับ ประถมศึกษา ด้านปริมาณการเกณฑ์เด็กเข้ารับการศึกษากาตบังคับได้ร้อยละ 92.26 ซึ่งเป้าหมาย กำหนดไว้ร้อยละ 100 อัตราการออกกลางคันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 คิดเป็นร้อยละ 0.76 ซึ่งเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 0.5 ด้านคุณภาพ สมรรถภาพทางการเรียนยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในระยะ ที่ 7 เช่นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 27.00 ทักษะทางคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 22.93 คิดเลขเร็ว ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ 64.00 ด้านสุขภาพอนามัยต่ำกว่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุข กำหนดอัตราการตกซ้ำชั้นเฉลี่ยร้อยละ 3.88 โดยเฉพาะอัตราการซ้ำชั้น ป.1 ร้อยละ 10.15 ซึ่งสาเหตุ ของปัญหามาจากการสอนซ่อมเสริมและการแนะแนวยังไม่ทำอย่างต่อเนื่องและเป็น ระบบ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. 2540 : 10-11)

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามกรอบการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข ปรับปรุง การจัด ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงาน แนะแนว และครูผู้สอน

2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารโรงเรียน ครู นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับใช้เป็นแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาการบริหารงานแนะแนว ในด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการจัดการให้เป็นรูปธรรม เช่นการจัดอบรมบุคลากร การจัดทำแผนและจัดงบประมาณเพื่อการดำเนินงานแนะแนว การจัดระบบนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี และผลการศึกษาค้นคว้านี้ผู้เกี่ยวข้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดหน่วยงานอื่น ได้อีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตและเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามปัจจัยทางการบริหาร 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 2,871 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 178 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนว จำนวน 178 คน และครูผู้สอน จำนวน 2,515 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 586 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนว จำนวน 123 คน และครูผู้สอน จำนวน 340 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และ ครูผู้สอน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

3.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามปัจจัยทางการบริหารในงาน 4 ด้าน คือ

3.2.1 ด้านบุคลากร (Man)

3.2.2 ด้านงบประมาณ (Money)

3.2.3 ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material)

3.3.4 ด้านการจัดการ (Management)

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. งานแนะแนว หมายถึง งานที่ทางโรงเรียนต้องจัดบริการให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริม
ให้การเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา 3 ด้านคือ
ด้านบุคลิกภาพ ด้านการศึกษา และด้านอาชีพ

2. การบริหารงานแนะแนว หมายถึง การจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คือ การจัดบริการให้ครบทั้ง 5 บริการ ได้แก่ การบริการการศึกษา
และรวบรวมข้อมูล การบริการการสนเทศ การบริการให้คำปรึกษา การบริการจัดวางตัวบุคคล และ
การบริการติดตามผลซึ่งจะต้องอาศัยปัจจัยในการบริหาร 4 ด้าน คือ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ
อุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้สามารถตัดสินใจอย่างฉลาด ปรับตัวได้ดี
มีชีวิตที่ราบรื่น และเลือกดำเนินชีวิตของเขาได้อย่างดีเต็มศักยภาพ

3. ปัญหาการบริหารงานแนะแนว หมายถึง ข้อขัดข้องและอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องใน
การจัดดำเนินการแนะแนว ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานีซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาปัญหาในการแนะแนวใน 4 ด้าน คือ

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากร หมายถึง ข้อขัดข้องและอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องในการ
จัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียน อันเนื่องมาจากปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ในการปฏิบัติ
งานแนะแนว ให้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

3.2 ปัญหาด้านงบประมาณ หมายถึง ข้อขัดข้องและอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนอันเนื่องมาจาก การจัดทำค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการแนะแนวตามที่ได้กำหนดไว้ในโครงการบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งด้านวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง

3.3 ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง ข้อขัดข้องและอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนอันเนื่องมาจาก การขาดแคลนวัสดุ ครุภัณฑ์ รวมถึง เครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานแนะแนว ตลอดจนอาคารสถานที่ที่ใช้ในการดำเนินงานแนะแนว

3.4 ปัญหาด้านการจัดการ หมายถึง ข้อขัดข้องและอุปสรรคต่างๆที่เกี่ยวข้องในการจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียน อันเนื่องมาจากกระบวนการบริหารงานการแนะแนวที่ประกอบด้วย ก่อนการวางแผน การวางแผน การปฏิบัติกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ การนิเทศติดตามการดำเนินงานและการประเมินผล

4. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอน ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดของโรงเรียนโดยยึดจำนวนนักเรียนเป็นหลักในการแบ่ง ซึ่งอาศัยเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 3) จำแนกเป็น

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

6. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และทำหน้าที่ประธานกรรมการในคณะกรรมการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

7. ครูผู้ประสานงานแนะแนว หมายถึง ครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และ ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหารโรงเรียนให้ทำหน้าที่รับผิดชอบงานแนะแนวในโรงเรียนโดยทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานแนะแนวกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและเป็นเลขานุการในคณะกรรมการแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

8. ครูผู้สอน หมายถึง ครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่เป็นผู้บริหารโรงเรียน และไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประสานงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

9. ทศนะ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้
ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ซึ่งแสดงออกได้ทางความคิดเห็นในการตอบแบบสอบถาม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามขอบข่ายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าเป็นไปตามขั้นตอน ผู้วิจัยจึงกำหนดลำดับหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนว

1.1 ความหมายของการแนะแนว

1.2 ความจำเป็นและความสำคัญในการแนะแนว

1.3 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.4 ขอบข่ายของการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

1.5 หลักการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

2. การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

3. บทบาทของผู้บริหารต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

4. การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

5. ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เกี่ยวกับการแนะแนว

ในประเทศไทยการแนะแนวได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เมื่อ พ.ศ. 2497 โดยกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ แต่ก็มีได้มีการเผยแพร่ไปมากเท่าใดนัก เนื่องจากมีปัญหาด้านบุคลากร งบประมาณและขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง ส่วนใหญ่จะมีการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาเท่านั้น สำหรับในระดับประถมศึกษานั้น ถูกเลืกละเลยมานาน เพราะมีความคิดว่าเด็กในระดับประถมศึกษาไม่มีปัญหาเช่นเด็กในระดับมัธยมศึกษา การแนะแนวในระดับประถมศึกษาได้เริ่มจัดอย่างเป็นระบบเมื่อปี พ.ศ. 2512 โดยคณะกรรมการวางแผนโครงการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ได้จัดทำขึ้นในโรงเรียนประถม

ศึกษา 4 แห่ง คือ โรงเรียนราชวินิต โรงเรียนพญาไท โรงเรียนสวนอนันต์ โรงเรียนทิววิภาเกษก หลังจากนั้นก็ได้มีการจัดอบรมสัมมนาเพื่อเผยแพร่งานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ขึ้น แต่ก็ยังปรากฏว่า งานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพมากนัก เนื่องจากสาเหตุการขาดบุคลากร ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในด้านแนะแนว ในปัจจุบันการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาได้เริ่มขยายวงกว้าง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เล็งเห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่จะได้จากการจัดบริการแนะแนวมากขึ้น (วชิรญา บัวศรี. 2533 : 6) กรมวิชาการจึงกำหนดแผนพัฒนางานแนะแนว ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535 - 2539) ขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากแผนดังกล่าวเป็นแผนเริ่มแรก จึงขาดความพร้อมในด้านการประสานงาน การติดตามและประเมินผล รวมทั้งการเผยแพร่แผนพัฒนางานแนะแนว และคู่มือการดำเนินงานแนะแนวล่าช้า จึงส่งผลให้แผนดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ จึงจำเป็นต้องจัดทำแผนพัฒนาการแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 – 2544) ขึ้น โดยคำนึงถึงหลักการสภาพปัญหา ความต้องการและความจำเป็นในด้านต่างๆ คือ การสนับสนุนหรือการตอบสนองต่อแผนพัฒนาระดับชาติ การมุ่งมั่นที่จะให้บรรลุผลตามปรัชญาการศึกษาและการแนะแนว การให้บริการแนะแนวทุกกลุ่มอาชีพอย่างทั่วถึง โรงเรียนในระดับประถมศึกษาได้รับนโยบายเช่นกัน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ส่วนความรู้เกี่ยวกับงานแนะแนว จำแนกได้ดังนี้

1.1 ความหมายของการแนะแนว

การแนะแนว เป็นบริการด้านหนึ่งที่โรงเรียนต้องจัดขึ้นเพื่อบริการนักเรียนทุกคน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ ช่วยให้รู้จักตนเองอย่างแท้จริง เข้าใจและสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้ และเป็นพลเมืองที่ดีมีประสิทธิภาพอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไปได้ มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านให้ความหมายของการแนะแนวไว้ต่างกัันดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2533 : 3) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล ให้เข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เขาสามารถนำตนเองได้ เช่น ตัดสินใจว่าจะศึกษาด้านใด ประกอบอาชีพใด หรือแก้ปัญหาอย่างไร และสามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ได้พัฒนาตนเองจนถึงขีดสุด นอกจากนั้น วัลนิกา ฉลาภบาง (2535 : 94) ยังได้ให้ความหมายของการแนะแนวเพิ่มเติมอีกว่า การแนะแนวไม่ใช่ลักษณะของการสั่งสอนเหมือนการสอนในห้องเรียน เพราะจะไม่มีกำบังคับให้เชื่อหรือปฏิบัติตาม แต่จะเป็นบรรยากาศของการยอมรับ มีลักษณะความเป็นเพื่อน โดยจะช่วยให้ผู้ที่มารับการแนะแนวได้สำรวจตนเอง สภาพแวดล้อมและเกิดความเข้าใจที่ถูกต้อง นำไปสู่การปรับเปลี่ยนความคิดหรือ

พฤติกรรมให้เหมาะสม และ พัชรีย์ สอนแก้ว (2536 : 3-4) ยังได้ให้ข้อเสนอแนะอีกว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น โดยกลุ่มบุคคลที่ผ่านการฝึกฝนมาแล้วอย่างดี ทำหน้าที่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้บุคคลในสังคมได้มีการพัฒนาการไปในทุกๆด้าน และสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นกรรมวิธีที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดย สัมพันธ์ ทองสมัคร (2537 : 7) ได้ให้ทัศนะว่า การแนะแนวเป็นการวาง กรอบชีวิตให้กับคนที่เรามั่นใจว่าเขาจะประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ ทั้งองค์ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และเทคโนโลยี ซึ่งคงจะไม่ใช่ว่ามีแต่ในเฉพาะสถานศึกษา เท่านั้น ความจริงการแนะแนวมีตลอดชีวิต ซึ่ง กู๊ด (Good , 1973 : 270) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวครอบคลุมไว้ดังนี้

1. การแนะแนว คือ กระบวนการช่วยเหลืออย่างมีแบบแผนต่อเนื่อง ให้แต่ละบุคคลสามารถเข้าใจตนเองและโลกเกี่ยวกับตนเองได้ดี สามารถแสวงหาความรู้ เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา การพัฒนาทางอาชีพและการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
2. การแนะแนว คือ วิธีการช่วยเหลืออย่างมีแบบแผนต่อเนื่องกัน ซึ่งนอกเหนือไปจากการสอนตามปกติเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียน นักศึกษา หรือบุคคลอื่นๆ สามารถประเมินความสามารถและข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อจะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
3. การแนะแนว เป็นวิธีการที่กระทำโดยตรงต่อเด็ก ในการที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง โดยการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็กเพื่อสนองความต้องการขั้นมูลฐาน และช่วยให้ความต้องการของเขาสัมฤทธิ์ผล
4. การแนะแนวเป็นวิธีการที่ครูจะนำเด็กให้รู้จักวิธีการศึกษา ค้นคว้าและได้รับการตอบสนองความต้องการของตนเอง

จากความหมายของการแนะแนวที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การแนะแนว เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้อย่างเต็มที่ในทุกด้าน คือ เข้าใจตนเอง เข้าใจสิ่งแวดล้อม สามารถเลือกตัดสินใจ และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม ประสบความสำเร็จในชีวิต

1.2. ความจำเป็นและความสำคัญในการแนะแนว

จากความหมายของการแนะแนวข้างต้น โรงเรียนจำเป็นต้องจัดให้มีการแนะแนวขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุกด้าน

วชิรญา บัวศรี (2533 : 14-15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการปรับตัวของนักเรียน เพราะในสภาพสังคมปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน งานแนะแนวจะช่วยในการปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ และช่วยให้นักเรียนช่วยเหลือตนเองให้อยู่รอดได้

2. เพื่อช่วยในการเตรียมตัวในด้านการเลือกอาชีพในอนาคต นักเรียนในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 57 เมื่อจบการศึกษาแล้ว ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ เด็กเหล่านี้จึงควรได้มีโอกาสรับการแนะแนวด้านอาชีพเพื่อเตรียมสำหรับการออกไปสู่แรงงานต่อไป

3. เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาการแก่นักเรียนในทุกด้าน ครูทุกๆไปส่วนมากมักทุ่มเทเวลาให้กับการสอนในด้านเนื้อหาวิชาการ นักเรียนจึงจำเป็นต้องมีครูแนะแนวเพื่อช่วยเป็นที่ปรึกษาเป็นต้นคิดในการจัดกิจกรรม จัดบริการ จัดโครงการต่างๆ ที่จะช่วยเหลือส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการทั้งในด้านการเรียน ส่วนตัว สังคมและอาชีพแก่นักเรียน

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 3 - 5) ยังได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องจัดให้มีการแนะแนวไว้ดังนี้

1. โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถาบันแรกของชีวิตนักเรียนต่อจากครอบครัว เด็ก จำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ ครู เพื่อน กฎระเบียบของสังคมในโรงเรียน จึงจำเป็นต้องได้รับการแนะแนว

2. นักเรียนในวัยประถมศึกษา อยู่ในวัยที่ต้องการพัฒนาทุกด้าน หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องเหมาะสมจะพัฒนาศักยภาพของตนจนถึงขีดสุด มีวุฒิภาวะที่เหมาะสมกับวัย การแนะแนวจึงเป็นการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีวุฒิภาวะเหมาะสมกับวัย

3. ปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป พ่อแม่ต่างก็ดิ้นรนออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อหาเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิดทำให้เด็กในวัยนี้ขาดความอบอุ่น ถ้าไม่ได้รับการทดแทนในจุดนี้จะทำให้เกิดปัญหาทางด้านอารมณ์และจิตใจ ส่งผลให้การพัฒนาในด้านอื่นๆ ซ้ำไปด้วย การแนะแนวจึงเป็นการช่วยป้องกันปัญหาดังกล่าวได้

4. จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนเกิดความสับสน ถ้าขาดการแนะแนวที่ถูกต้อง อาจเกิดปัญหาต่างๆ เช่น การเบี่ยงเบนทางเพศ การติดยาเสพติด โสเภณีเด็ก ฯลฯ ซึ่งจะเป็นปัญหาส่งผลกระทบต่อผลการเรียนตกต่ำ

5. ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ เทคโนโลยี ทำให้ต้องมีการเตรียมตัวเพื่อจะไปประกอบอาชีพ การแนะแนวจะช่วยสนับสนุนในการเปิดโลกทัศน์ให้กับนักเรียนกว้างขึ้น

ส่วน อาภา ถนัดช่วง (2538 : 3-9) ได้มองถึงแนวโน้ม ความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็กไว้ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ โลกจะเข้าสู่ยุคการค้าตลาดเสรีแบบธุรกิจข้ามชาติ จะไม่มีลัทธิการเมืองมาขวางกั้นการค้าต่อซื้อขาย ถ้าจะเกิดสงครามก็จะเป็นสงครามทางเศรษฐกิจ ดังนั้นจึงควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยแก่เด็ก เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กสนใจในเรื่องเศรษฐกิจ ตั้งแต่ยังเด็ก

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ในปัจจุบันการค้าต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดค่านิยมที่เป็นสากล กลายเป็นวัฒนธรรมร่วมแบบโลกนิยม ไม่ใช่ชาตินิยมแบบเดิม จึงอาจมีบางส่วนขัดแย้งกัน การแนะแนวด้านสังคมและวัฒนธรรมจึงควรเน้นให้นักเรียนมีค่านิยมพึงประสงค์ในสังคมยุคใหม่

3. การเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ ขณะนี้เป็นที่ทราบกันว่า บรรยากาศของโลกเปลี่ยนแปลงไป ผลภาวะต่างๆ ส่งผลทำให้มนุษย์เดือดร้อน เกิดปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ การแนะแนวจะเป็นการช่วยปลูกสำนึกเด็กซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด และมีส่วนในการพิทักษ์โลก

4. การเปลี่ยนแปลงในด้านการศึกษา ในโลกยุคปัจจุบันและอนาคตระบบการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงไป นักเรียนอาจไม่ได้เรียนจากครูเป็นผู้ให้อย่างเดียว แต่สื่อทุกอย่างเป็นผู้ให้ข่าวสารความรู้แทน ดังนั้นหลักสูตรต่างๆ จึงควรเปลี่ยนไปด้วย ในด้านอาชีพการแนะแนวด้านการศึกษาจะเป็นส่วนกระตุ้นให้เด็กสนใจในอาชีพใหม่ๆที่กำลังจะเกิดขึ้น

จากความจำเป็นและความสำคัญดังกล่าว ประหยัด ทองมาก (2531 : 28) จึงเปรียบเทียบการแนะแนวว่าเสมือนภูมิคุ้มกันโรคภัยจากปัญหาต่างๆ ให้แก่เด็ก เพื่อเด็กทุกคนจะได้ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และเรียนรู้ที่จะพัฒนาตนเองได้ถึงขีดสูงสุด

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มีความจำเป็นและสำคัญต่อนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการป้องกันปัญหาต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนเป็นการเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ ให้กับนักเรียน ตั้งแต่เริ่มเข้าเรียนในระดับต้นๆ อันจะมีผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ ดำเนินชีวิตของตนได้อย่างสงบสุข และดีงาม ทนต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน และในอนาคตได้อย่างสงบสุข

1.3 จุดมุ่งหมายของการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษานั้น จะต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลหลายหน่วยงาน เป็นงานที่ต้องใช้ความร่วมมือ ทั้งตัวนักเรียนเอง ครู อาจารย์ บิดา-มารดา และบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกคน เพราะบุคคลเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ซึ่ง ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529 : 6-7) และ ประหยัด ทองมาก (2532 : 45-46) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ไว้สอดคล้องกัน พอสรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายสำหรับนักเรียน

1.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ตลอดจนโอกาสของตนเอง

1.2 เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตอย่างสงบสุขในสังคม

1.3 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน ให้ประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม

1.4 เพื่อขจัดปัญหาต่างๆซึ่งอาจเกิดขึ้น และขัดขวางการพัฒนาการของนักเรียน

1.5 เพื่อป้องกันปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน ทั้งในและนอกโรงเรียน

2. จุดมุ่งหมายสำหรับครู

2.1 เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งจะพิจารณาจากระดับสติปัญญา ความสามารถ การปรับตัวในสังคมประกอบกัน

2.2 เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน แต่ละคน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ

2.3 เพื่อช่วยให้ครูนำเอาหลักการแนะแนวไปประยุกต์ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน โรงเรียนกับชุมชน นักเรียนกับชุมชน เพื่อให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

3. จุดมุ่งหมายสำหรับบิดา มารดา และผู้ปกครอง

3.1 เพื่อช่วยให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองเข้าใจถึงปัญหาต่างๆของนักเรียนและโรงเรียน

3.2 เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาโรงเรียน,ชุมชน

วลนิภา จุลากบาง (2535 : 94-98) ได้กล่าวว่า การแนะแนวมีจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ

1. การป้องกันปัญหา ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของการแนะแนว เพราะถ้านักเรียนปราศจากปัญหา นักเรียนก็จะพัฒนาตนเองได้เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้ปฏิบัติงานแนะแนวจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมปกติและเบี่ยงเบนทั้งหลาย เพื่อเข้าใจสาเหตุและป้องกันปัญหาก่อนที่จะเกิดขึ้น

2. การแก้ปัญหา เมื่อปัญหาเกิดขึ้นจำเป็นต้องขจัดให้หมดสิ้น ไปหรือทำให้คลี่คลายขึ้น การแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมต้องแก้ไขตามสาเหตุ ดังนั้นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนใน

ด้านต่างๆเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาจึงเป็นสิ่งจำเป็น นอกจากนี้การแก้ไขปัญหาที่จะได้ผล ต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าของปัญหาและบุคคลที่แวดล้อมคนๆนั้นด้วย

3. การพัฒนาสร้างเสริมถือเป็น เป้าหมายสำคัญอีกประการหนึ่ง นักเรียนควรได้รับการพัฒนาหรือสร้างเสริมทั้งในด้านการศึกษา อาชีพและการพัฒนาในด้านบุคลิกภาพ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของสังคมและประเทศ การพัฒนาสร้างเสริมควรกระทำกับเด็กทุกคนทั้งคนที่มีปัญหาและคนที่ไม่มีปัญหา ทั้งนี้เพราะการแนะแนวเป็นการเตรียมปัจจุบันให้ดีขึ้นสำหรับชีวิตในอนาคต

นอกจากนั้น สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2540 : 43-44) ยังได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายหลักของการแนะแนวว่า เป็นการมุ่งให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 10 ประการดังนี้

1. ทันโลกาวิวัฒน์ คือ เป็นผู้รู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงต่างๆของโลกในยุคปัจจุบัน และสามารถปรับตัวได้
2. พัฒนาตนเองได้ดี คือ เป็นผู้สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดีจนสามารถพึ่งตนเองได้หรือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นนั่นเอง
3. มีคุณธรรมนำชีวิต คือ เป็นผู้รู้จักนำธรรมะมาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตของตน
4. สุขภาพจิตมั่นคง คือ เป็นผู้ที่สามารถปรับตนได้ดี มีความสุขในสังคม มีอารมณ์มั่นคงไม่หวั่นไหวและมองโลกในแง่ดี
5. ดำรงเอกลักษณ์ คือ เป็นผู้รู้จักดำรงรักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติได้ โดยเฉพาะในด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของชาติ
6. อนุรักษ์ทรัพยากร คือ เป็นผู้รู้จักบำรุงรักษาและพัฒนาทรัพยากรต่างๆที่สำคัญของประเทศ
7. เอื้ออาทรปัญหาชาติ คือ เป็นผู้รู้จักให้ความสนใจและร่วมมือในการแก้ปัญหา ด้านต่างๆของชาติได้ตามกำลังความคิด
8. งามงามสุชีวิต คือ เป็นผู้กล้าหาญ อดทน อดสาเห พากเพียร ในการดำเนินชีวิต โดยไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้
9. ผลงานสร้างสรรค์ คือ เป็นผู้ที่สามารถทำสิ่งต่างๆในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อสังคมทั่วไป
10. ยึดมั่นประชาธิปไตย คือ เป็นผู้ที่ศรัทธาเลื่อมใส และประพฤติปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

จากจุดมุ่งหมายของการแนะแนวดังกล่าว สรุปได้ว่า มีผลต่อผู้เกี่ยวข้องทุกคนไม่ว่าจะเป็น ครู พ่อแม่ สังคม โดยเฉพาะมุ่งไปที่คุณภาพของนักเรียน ให้นักเรียนรู้จักป้องกันปัญหา แก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเองและรู้จักพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเจริญ และการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีต่างๆ ในเมื่อโลกมีความเจริญทางด้านวัตถุอย่างรวดเร็ว สภาพจิตใจของคนก็ต้องมีการพัฒนาด้วย ดังนั้นการแนะแนวจึงเป็นการช่วยให้เด็กเป็นทั้งคนเก่งและคนดี มีสุขภาพสมบูรณ์ตามที่ชาติต้องการ

1.4 ขอบข่ายและประเภทของงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะประสบผลสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 11) ได้กำหนดขอบข่ายการจัดการแนะแนวไว้ 5 บริการ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน ดังนั้นโรงเรียนจะจัดการแนะแนวให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพต้องจัดให้ครบทั้ง 5 บริการดังนี้

1. บริการรวบรวมข้อมูล (Individual Inventory Service) เป็นการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับตัวนักเรียน และสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ทำให้นักครูรู้จักนักเรียนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการแนะแนว

2. บริการสนเทศ (Information Service) เป็นการให้ความรู้ทางด้านข้อมูลข่าวสารแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพและปรับปรุงบุคลิกภาพได้อย่างเหมาะสม

3. บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) เป็นการพูดคุยที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหาหรือพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) เป็นงานที่จะช่วยนักเรียน ให้ได้รับประสบการณ์ การฝึกฝน หรือการสงเคราะห์ช่วยเหลือตามควรแก่กรณี ขณะที่อยู่ในโรงเรียน และออกจากโรงเรียนไปแล้ว

5. บริการติดตามและประเมินผล (Follow - up Service) เป็นงานติดตามผลการดำเนินงานต่างๆที่จัดให้แก่ นักเรียนว่ามีอะไรบกพร่องต้องปรับปรุง

และเนื่องจากกระบวนการแนะแนวไม่สามารถแยกออกจากกระบวนการศึกษา ดังนั้นชีวิตนักเรียนในโรงเรียนจึงต้องเกี่ยวข้องกับการแนะแนวทั้งสิ้น การจัดดำเนินการแนะแนวต้องครอบคลุมการดำเนินชีวิตของนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีและปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต 3 ด้านคือ พัฒนาดน พัฒนาอาชีพ และพัฒนา

สังคม ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 9-11) ได้จำแนกการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเด็กให้มีพัฒนาการทางสติปัญญา มีความเฉลียวฉลาด โดยจัดกิจกรรมช่วยเด็กเกี่ยวกับการเรียนให้เหมาะสมและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. การแนะแนวอาชีพ (Vocational Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเด็กในการเลือกอาชีพ การเตรียมตัวประกอบอาชีพในอนาคต

3. การแนะแนวส่วนตัวและสังคม (Personal and Social Guidance) เป็นกระบวนการช่วยเด็กให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีสุดสมบูรณ์ มีความเจริญทั้งร่างกายและจิตใจ มีอารมณ์ที่มั่นคง สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข รู้จักบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเองและสังคม มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์

สรุปได้ว่า ความสำเร็จของงานแนะแนวในโรงเรียนจะต้องดูที่คุณภาพของนักเรียน และสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของนักเรียนก็คือ การส่งเสริมให้มีการจัดการบริการแนะแนวให้ครบทั้ง 5 บริการ และครอบคลุมการดำเนินงานทั้ง 3 ประเภท อย่างจริงจัง การแนะแนวในโรงเรียนนั้นก็จะประสบผลสำเร็จด้วยดี

1.5 หลักการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะให้มีประสิทธิภาพและได้ผลตามวัตถุประสงค์นั้นได้มีผู้เสนอหลักการไว้หลายท่าน เช่น

พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 234) เสนอหลักการการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรจัดขึ้นเพื่อให้นักเรียนทุกคน เพราะเป้าหมายของการแนะแนว คือการป้องกัน การแก้ไข และการส่งเสริมพัฒนานักเรียนแต่ละคนให้มีความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ทุกด้าน

2. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องจัดเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา และให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา หลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนวัตถุประสงค์ของโรงเรียนประถมศึกษาด้วย

3. การแนะแนวจะต้องสอดคล้องอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของครูทุกคน และจะต้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการเรียนรู้ทางวิชาการ และพัฒนาการด้านอื่นๆตามจุดมุ่งหมายและหลักการของหลักสูตร

4. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคนเป็นประการสำคัญ และการให้ความช่วยเหลือแนะแนวที่เหมาะสมเป็นรายๆ ไป

5. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรเป็นการช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ดียิ่งขึ้น ครูจะต้องไม่ทำหน้าที่ตัดสินใจให้นักเรียน แต่ทำหน้าที่แนะแนวทางให้นักเรียนได้รู้จักเลือกตัดสินใจ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง

6. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรถือเป็นหน้าที่ของครูทุกคนในการดำเนินการร่วมกัน และจะต้องมีการประสานงานและร่วมมือกันเป็นอย่างดี

7. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อได้มีการวางแผนนโยบายและแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ และมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน

8. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะประสบผลสำเร็จจะต้องได้รับความร่วมมือจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนักเรียน และชุมชน

9. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ควรจะมีความสัมพันธ์กับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรืออาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

10. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องเน้นความสำคัญที่ครูประจำชั้น เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าครูคนอื่น ๆ

ซึ่งก็จะไปสอดคล้องกับกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2533 : 13-14) ที่สรุปหลักการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาไว้ดังนี้

1. การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ต้องถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาและจะต้องจัดให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และนโยบายของโรงเรียนด้วย

2. การแนะแนวต้องสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอนของครูทุกคน และจะต้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางด้านวิชาการ รวมทั้งด้านอื่นๆตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

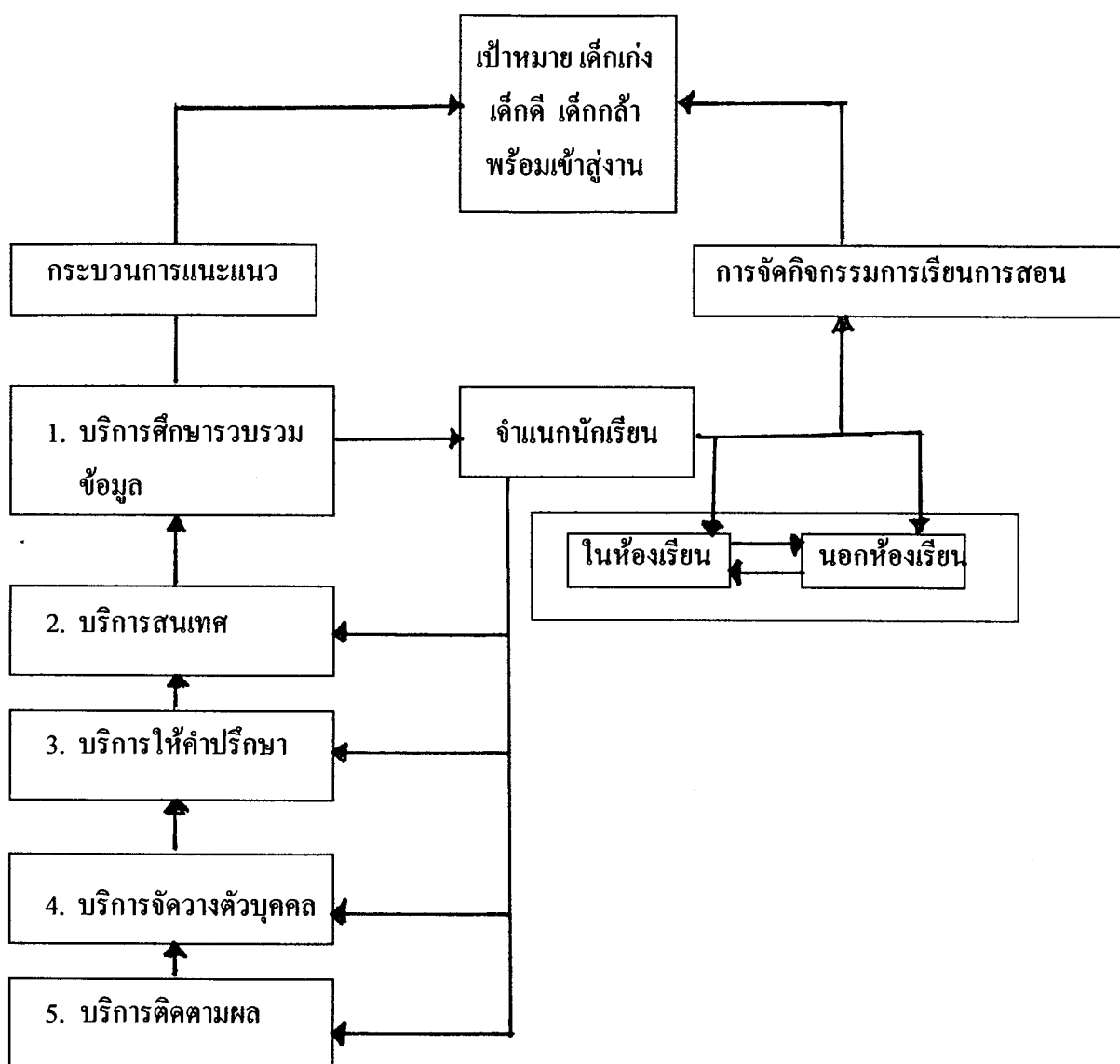
3. การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ครูทุกคนควรร่วมมือจัดทำ

4. ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียนนั้น โรงเรียนต้องช่วยให้ได้พัฒนาความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

5. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องมีการวางแผนงาน การกำหนดนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาจนเต็มศักยภาพ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

6. การจัดการแนะแนวมิใช่จัดเฉพาะนักเรียนที่มีปัญหาเท่านั้น แต่ควรจัดเพื่อเป็นการป้องกันปัญหา และการสร้างเสริมความเจริญงอกงามให้แก่ นักเรียนทุกคน
7. การจัดการแนะแนวต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง และชุมชนจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมาย
8. การจัดการแนะแนวจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
9. การจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องจัดให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการในปัจจุบัน และที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย
10. ครูแนะแนวควรมีความรู้ ความเข้าใจในทางจิตวิทยาในแง่ของสาเหตุแห่งพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างดี

จากหลักการของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการจัดการแนะแนวเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างแยกไม่ออก ดังคำกล่าวของ กษมา วรวรณ ฒ อยุธา (2537 : 12) ที่กล่าวว่า การแนะแนวเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538 : 6) ได้กำหนดภาพประกอบแสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการแนะแนวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์ของกระบวนการแนะแนวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

จากภาพประกอบดังกล่าว จะเห็นได้ว่ากระบวนการแนะแนว จะต้องสอดคล้องอยู่ในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างแยกกันไม่ออก ครูทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวไปพร้อมๆ กับการสอนในวิชาที่ตนเองรับผิดชอบด้วย

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2535 : 310-311) ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นของการจัดการแนะแนว
อย่างมีระบบ สรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการและความจำเป็นในการจัดบริการแนะแนว
2. ศึกษาบริการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีอยู่แล้ว
3. วางแนวดำเนินงานโดยเริ่มด้วยการประชาสัมพันธ์ ชี้แจง ให้ความรู้และความเข้าใจ
กับผู้เกี่ยวข้อง
4. วางแผนงานโดยพิจารณาจากความจำเป็นก่อนหลัง โดยคำนึงถึงจำนวนและ
คุณภาพของบุคลากรฝ่ายแนะแนว
5. กำหนดบทบาทและหน้าที่ของบุคลากรแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว
6. พิจารณากำหนดตัวผู้ทำหน้าที่ประสานงาน และหัวหน้าแต่ละฝ่ายของงานแนะแนว
7. จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆรวมถึงจัดสำนักงานที่ตั้ง
เหมาะสมถูกต้องตามหลักการด้วย
8. กำหนดหน้าที่ของบุคลากรตามสายงานที่จะต้องเกี่ยวกับงานแนะแนว
9. จัดระบบการจัดทำรายงานต่างๆ
10. จัดให้มีโปรแกรมการอบรมครูประจำการ แก่คณะบุคลากรในโรงเรียน เกี่ยวกับงาน
แนะแนว
11. ศึกษาแหล่งวิทยาการที่จะนำมาใช้ประโยชน์แก่การแนะแนวตามวัตถุประสงค์และ
แผนงานที่กำหนดไว้
12. จัดตั้งงบประมาณสำหรับใช้จ่ายในการบริการแนะแนว

และ วิรัตน์ บัวขาว (2536 : 36) ได้กล่าวถึงการจัดการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
ว่าเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความสามารถในการเรียนรู้ ตลอดจนส่งเสริมให้เด็กได้มีการพัฒนาการ
ในด้านต่างๆอย่างเต็มตามศักยภาพในแต่ละช่วงวัย และช่วยป้องกันความผิดปกติทางด้าน
บุคลิกภาพให้แก่เด็ก ดังนั้นการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา จึงเป็นงานที่ทำนายต่อผู้บริหาร
โรงเรียนมาก เพราะเป็นการปูพื้นฐานและวางแผนชีวิตให้แก่เด็กให้พัฒนาไปอย่างมีทิศทาง

จากแนวคิดของผู้รู้หลายท่านที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า หลักการจัดการแนะแนวใน
โรงเรียนประถมศึกษาจะต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร และวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ โดยจะ
สอดคล้องในกระบวนการเรียนการสอน ทั้งนี้จะต้องจัดเพื่อนักเรียนทุกคนและต้องคำนึงถึงความ
แตกต่างของเด็กแต่ละคนเป็นสำคัญ ครูทุกคนจะต้องถือเป็นหน้าที่ดำเนินการร่วมกัน ไม่ใช่จะ
ปล่อยให้เป็นหน้าที่ของครูผู้แนะแนวผู้เดียว การจัดการแนะแนวนี้จะต้องมีการวางแผนปฏิบัติงาน

ปล่อยให้ทำหน้าที่ของครูผู้แนะแนวผู้เดียว การจัดการแนะแนวนี้นี้จะต้องมีการวางแผนปฏิบัติงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาเด็กในทุกด้าน ป้องกันภัยและแก้ปัญหาได้โดยตัวของนักเรียนเองได้ นั่นจึงจะถือว่าการจัดการแนะแนวประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึงการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนก็เช่นเดียวกับการบริหารงานอื่นๆ ที่ต้องอาศัยปัจจัยทั้ง 4 ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุและการจัดการ ซึ่งคาสท์และโรเซนไวท์ (Kast and Rosenzweig, 1985 : 5) ได้กล่าวว่า การบริหารงานเป็นหัวใจของการทำงาน องค์การใดๆจะประสบความสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหาร เพราะการบริหารคือการนำทรัพยากรต่างๆอันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ และวัสดุไปใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งประหยัด ทองมาก (2534 : 64-69) ได้กล่าวถึงการบริหารงานแนะแนวไว้ดังนี้

1. เตรียมปัจจัยความพร้อมในการดำเนินงาน คือสำรวจกิจกรรมและบริการต่างๆที่โรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่นั้นว่า มีกิจกรรมหรือบริการใดบ้างที่สอดคล้องกับงานแนะแนว นำกิจกรรมนั้น ๆ มารวมกับกิจกรรมแนะแนว สำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินงาน พิจารณาดูจำนวนบุคลากรเพียงพอหรือไม่ มีความเข้าใจการแนะแนวเพียงใด แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมากำหนดแผนงานต่างๆต่อไป และควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับรู้ถึงประโยชน์ที่จะได้รับเพื่อผลในการให้ความร่วมมือต่อไป

2. กำหนดรูปแบบการบริหารงานแนะแนว เป็นการร่วมรับผิดชอบงานแนะแนวของครูทุกคนในโรงเรียน คณะกรรมการชุดนี้จะมีผู้บริหารเป็นประธาน ครูทุกคนหรือบางส่วนเป็นกรรมการ คัดเลือกครูที่มีความรู้ ความเข้าใจงานแนะแนว และยินดีที่จะรับผิดชอบงานแนะแนว 1 คน ทำหน้าที่เป็นเลขานุการหรือผู้ประสานงานของคณะกรรมการชุดนี้

3. กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของกรรมการแต่ละฝ่าย

4. จัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน กิจกรรมต่างๆของงานแนะแนวสามารถจัดเป็นกลุ่มได้ 2 กลุ่ม คือ กิจกรรมที่ปฏิบัติตลอดปี และกิจกรรมที่ปฏิบัติตามช่วงเวลาที่เหมาะสม

5. ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินปฏิบัติงาน

6. การประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วน ฉิชา (2534 : 55) ได้กล่าวถึงแนวทางในการบริหารงานแนะแนวว่า

1. เริ่มด้วยผู้บริหารต้องทำความเข้าใจกับครูทุกคนให้ทราบว่าจะงานแนะแนวมีความสำคัญจำเป็น และมีประโยชน์ในการจัดการเรียนในห้องเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามหลักสูตร
2. ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา และครูทุกคนต้องร่วมมือกันในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบสภาพปัญหาความต้องการของนักเรียนในด้านต่างๆ โดยมีครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาเป็นแกนนำ และมีครูแนะแนวเป็นผู้ประสานงาน
3. จัดเตรียมสถานที่ และอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรมแนะแนวตามความพร้อมของโรงเรียน

ในการวางแผนงานแนะแนวนั้น ปัจจัยสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงตลอดเวลาก็คือ ทรัพยากรต่างๆในงานแนะแนว ซึ่ง ขวัญแนะแนว (2534 : 42-43) ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

ประเภทที่ 1 ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรแนะแนว อันหมายถึง บุคลากรหลัก บุคลากรสนับสนุน และรวมไปถึงนักเรียนผู้ได้รับประโยชน์จากงานแนะแนวด้วย

ประเภทที่ 2 ได้แก่ทรัพยากรด้านงบประมาณ

ประเภทที่ 3 ได้แก่ทรัพยากรด้านวัสดุครุภัณฑ์ อาคารสถานที่ และเทคโนโลยีต่างๆที่ใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว

ซึ่งก็จะไปสอดคล้องกับ ผกา บุญเรือง (2526 : 159) ที่กล่าวถึงแนวทางในการบริหารงานแนะแนวว่าต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 อย่างหรือที่เรียกกันย่อๆว่า 4 M คือ

1. บุคคล หรือบุคลากร (Man) ซึ่งได้แก่ บุคคลกรในโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ หน่วยงานภายใน โรงเรียน บุคคลต่าง ๆ เหล่านี้มีความสำคัญและสามารถที่จะช่วยให้งานแนะแนวดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ผู้บริหารจำเป็นจะต้องเลือกหรือกำหนดบทบาทของบุคลากรทุกฝ่ายให้เหมาะสมกับงานเพื่อจะได้ร่วมมือปฏิบัติงานให้เป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะบทบาทของครูที่ทำหน้าที่แนะแนว วิรัตน์ บัวขาว (2539 : 49-50) ได้เสนอแนวคิดว่า นอกจากจะทำหน้าที่บริการทั้ง 5 ของการแนะแนวแล้ว ยังต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มองเห็นภาพของสังคมอย่างบูรณาการ

2. เงินหรืองบประมาณ (Money) หมายถึงการจัดทำค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานแนะแนว ซึ่งโดยปกติในระยะเตรียมการหรือจัดโครงการหนึ่ง ๆ จะต้องมีการเตรียมนโยบายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าวัสดุ ค่ากระดาษ ค่าวิทยากร เป็นต้น การจัดเตรียมงบประมาณควรจัดให้เหมาะสมและประหยัด ดังนั้นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบงานแนะแนวจึงต้องคิดให้ละเอียดรอบคอบ

3. วัสดุและอุปกรณ์ (Material) ในการให้บริการแนะแนวนั้นต้องจัดต่อเนื่องกันตลอดทั้งปี จึงจำเป็นต้องใช้วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ หลายประเภท ควรมีวัสดุสำนักงานอย่างเพียงพอเพื่อ

ที่จะทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสะดวก แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนด้วย เช่น โรงเรียนที่มีนักเรียนมาก ก็ควรมีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกมากพอเพียงพอ การปฏิบัติงานก็จะรวดเร็วขึ้น แต่ถ้าโรงเรียนเล็ก ๆ ก็ควรเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ทั้งนี้ได้หมายความว่าต้องมีวัสดุอุปกรณ์ครบครันจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ แต่การมีวัสดุอุปกรณ์อำนวยความสะดวกจะช่วยให้ประหยัดเวลาและแรงงานมากขึ้น

4. การจัดการ (Management) ในการบริหารนั้นต้องมีกระบวนการต่าง ๆ มากมายซึ่งบุญประสิทธิ์ กนกสิงห์ (2533 : 147) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารที่ส่งเสริมการแนะแนวในสถานศึกษามีหลักสำคัญดังนี้คือ

1. ส่งเสริมในด้านบุคลากร โดยจัดอัตรากำลังให้เพียงพอและมีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะทำงานแนะแนวรวมทั้งการพัฒนาบุคลากรและสอดคล้องในด้านสวัสดิการต่าง ๆ
2. ส่งเสริมในด้านงบประมาณ ได้แก่ การจัดตั้งงบประมาณ และจัดสรรงบประมาณให้ตามโครงการหรือแผนงานแนะแนวที่เสนอมา หากไม่มีเงินงบประมาณก็อาจแสวงหาเงินอื่น ๆ มาใช้ได้โดยไม่ขัดต่อระเบียบของทางราชการ เช่น เงินบริจาคของ วัด สมาคม มูลนิธิ ฯลฯ
3. ส่งเสริมด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์ มีการจัดหาห้องแนะแนวที่ถูกสุขลักษณะเหมาะสม ไม่อยู่ใกล้ห้องครัวใหญ่ หรือห้องพักครู แต่ก็ไม่ควรไกลเกินไป มีการตกแต่งรักษาให้น่าอยู่เป็นพิเศษสำหรับอุปกรณ์ต่าง ๆ ก็ควรมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 11-12) ยังได้กำหนดแนวทางในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนให้เป็นระบบครบปัจจัย ซึ่งหมายถึงการนำทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่ ได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนแนวคิดและวิธีการต่าง ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการแนะแนวได้ครบทั้ง 5 บริการ ซึ่งผลจากการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนจะส่งผลในการป้องกันปัญหา แก้ปัญหา และพัฒนานักเรียนทางด้านการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพให้มีประสิทธิภาพขึ้น

จากการศึกษาแนวทางในการบริหารงานแนะแนว สรุปได้ว่า มีปัจจัยสำคัญอยู่ 4 ด้าน หรือทางการบริหารเรามักจะเรียกว่า 4 M ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ในการจัดการแนะแนวนั้นผู้บริหารจะต้องมองปัจจัยเหล่านี้ว่า ต้องนำเทคนิควิธีการใดในเชิงบริหารเพื่อนำปัจจัยเหล่านี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการส่งผลถึงการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3. บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนในการบริหารงานแนะแนว

ผู้บริหารโรงเรียนคือ ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาครูและบุคลากร ในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานบรรณวิเทศประสงคฺ์ที่กำหนดไว้ ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการ ต่างๆในการบริหาร เพื่อให้ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด ในการบริหารงานแนะแนวกีเช่นกัน

สมร ทองดี (2533 : 544 - 554) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ในการบริหารงานแนะแนวแบ่งเป็น 2 ระยะคือ

1. ระยะเริ่มต้นงานแนะแนว มีประเด็นสำคัญ 7 ประการ สรุปได้ดังนี้

1.1 ทำความเข้าใจเรื่องการแนะแนวอย่างถูกต้องเป็นปัจจุบัน อาจจะโดยวิธีการ ศึกษาด้วยตนเอง การเข้ารับการอบรม การสนทนาซักถาม และการศึกษาดูงาน เป็นต้น

1.2 ชี้แจงบุคลากรเรื่องการแนะแนว เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของการแนะแนว ตลอดจนเข้าใจวิธีการจัดบริการแนะแนว นอกจากนี้ผู้บริหารควรชี้แจงเจตนารมณ์ของตนและเปิด โอกาสให้บุคลากร ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

1.3 จัดตั้งคณะกรรมการแนะแนว เพื่อเป็นองค์กรที่ร่วมมือกันบริหารและร่วมมือกัน รับผิดชอบในการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ซึ่งคณะกรรมการควรประกอบด้วย บุคลากร 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร ผู้แทนครู ครูแนะแนว

1.4 กำหนดนโยบายแนะแนว คือ การกำหนดแนวทางอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้ผู้รับ ฝิดชอบนำไปจัดทำเป็นแผนงานและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวให้เกิดผลเชิง รูปธรรม

1.5 กำหนดแนวปฏิบัติงานแนะแนว ผู้บริหารควรชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ ปริมาณงาน ในความรับผิดชอบ ตลอดจนวิธีการและระยะเวลาในการดำเนินงาน ให้ผู้ที่ เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้าใจ ซึ่งจะมีส่วนสร้างเสริมให้เกิดการยอมรับและร่วมมือร่วมใจกันดำเนินงาน แนะแนวให้บรรลุผลสำเร็จ

1.6 จัดสรรงบประมาณเพื่องานแนะแนว ผู้บริหารในฐานะหัวหน้าสถานศึกษา และในฐานะผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียน ควรจัดสรรเงินงบประมาณ ที่จำเป็นไว้สำหรับใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานแนะแนว ตามระเบียบของทางราชการ ด้วยความละเอียดรอบคอบ

1.7 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่เพื่องานแนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา ควรประสานงานในคณะกรรมการแนะแนวเพื่อเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนอาคารสถานที่

สำหรับค่านิงานแนะแนว โดยเฉพาะอาคารสถานที่ในการแนะแนวต้องเป็นสัดส่วน และมีความ สะดวกสบายพอสมควรที่จะเอื้ออำนวยให้การบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเกิดประสิทธิภาพ

2. ระยะสนับสนุนงานแนะแนว มีประเด็นสำคัญ 5 ประการ ดังต่อไปนี้

- 2.1 สนับสนุนให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในงานแนะแนว
- 2.2 สนับสนุนด้านความมั่นใจ ในการปฏิบัติงานแนะแนว
- 2.3 สนับสนุนด้านการบำรุงขวัญและกำลังใจ ในการค่านิงานแนะแนว
- 2.4 สนับสนุนด้านสภาพแวดล้อม ที่เอื้ออำนวยต่อการค่านิงานแนะแนว
- 2.5 สนับสนุนให้มีการติดตามและประเมินผลงานแนะแนว

พนม ลิ้มอารีย์ (2533 : 255 - 256) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อการแนะแนวไว้ดังนี้

1. เป็นผู้นำในการริเริ่มงานและกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนะแนวของโรงเรียน
2. เป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการแนะแนว และเป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับการแบ่งความรับผิดชอบของกรรมการแนะแนวแต่ละบุคคล เพื่อให้ผู้ร่วมงานมีความร่วมมือกัน
3. เป็นผู้ให้ความสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น การจัดหางบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ของงานแนะแนว
4. เป็นผู้จัดให้มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบริการแนะแนวแก่บุคลากรแนะแนวเพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น มีทักษะและความเชื่อมั่นในงานแนะแนวโดยการเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญที่มีชื่อเสียงทางแนะแนวมาเป็นผู้ให้การอบรม
5. เป็นผู้ประชาสัมพันธ์งานแนะแนวแก่ประชาชนเพื่อสร้างเจตคติที่ดี และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือ
6. เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้ได้บังคับบัญชาและบุคลากรแนะแนวทำงานกันอย่างแข็งขันจริงจัง โดยการไต่ถาม รับฟังปัญหาด้วยความเอาใจใส่ ให้ความสะดวก ช่วยเสนอแนะ แก้ไขปัญหาและสนับสนุนให้ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนว ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับการแนะแนว เช่น ให้ไปอบรม สัมมนาหรือการศึกษาต่อ
7. เป็นผู้จัดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงการบริการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
8. เป็นผู้สรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติ และคุณภาพเหมาะสม เข้ารับตำแหน่ง นักแนะแนวของโรงเรียน โดยให้มีอัตรากำลังเหมาะสมตามมาตรฐานสากล คือนักแนะแนว ที่ทำงานเต็มเวลา 1 คนต่อนักเรียน 300 คน

9. เป็นผู้กำหนดตารางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมแนะแนว เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การสอนกิจกรรมแนะแนว การจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพิเศษ การปฐมนิเทศ การปัจฉิมนิเทศ ฯลฯ

ธีรวุฒิ ประทุมนพรัตน์ (2534 : 88-89) ได้กล่าวว่าการจัดการแนะแนวผู้บริหารควรยึดหลักดังนี้

1. หลักข้อมูล (Information Principle) ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนและระดับอายุของนักเรียนในแต่ละปีการศึกษามาประกอบการพิจารณาในการจัดบริการแนะแนว

2. หลักครอบคลุม (Coverage Principle) ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดการแนะแนวให้ครอบคลุมทุกด้านคือ การรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามผล

3. หลักเพียงพอ (Adequacy Principle) ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดให้มีครูแนะแนวให้เพียงพอในอัตราส่วนที่เหมาะสม คือ ครูแนะแนว 1 คนต่อนักเรียนประถมศึกษา 250 คน

4. หลักคุณภาพ (Quality Principle) ผู้บริหารโรงเรียนต้องจัดบริการแนะแนวให้ได้คุณภาพสูง โดยจัดบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านการแนะแนวทำหน้าที่โดยตรง

5. หลักวิชาชีพ (Professional Principle) ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีห้องสำหรับให้บริการแนะแนวโดยเฉพาะ ห้องที่ใช้ในการแนะแนวควรมีขนาด 2.5 X 3.0 เมตร เพื่อให้ครูแนะแนวใช้เป็นห้องให้คำปรึกษา

6. หลักการมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบ (Responsibility Delegation Principle) ผู้บริหารโรงเรียนควรมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับครูแนะแนวอย่างชัดเจน

7. หลักอบรม (Training Principle) ผู้บริหารโรงเรียนต้องส่งเสริมให้ครูที่ทำหน้าที่แนะแนวได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ

8. หลักการแก้ปัญหา (Problem Solving Principle) ผู้บริหารโรงเรียนควรพร้อมที่จะช่วยเหลือในการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น หลังจากการให้บริการแนะแนว

วิรัตน์ บัวขาว (2536 : 37 - 38) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนในด้านการวางแผน การให้ความสำคัญ การให้การสนับสนุนหรือดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายดังนี้

1. เป็นหัวหน้าในการริเริ่มงานแนะแนวในโรงเรียน

2. กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานแนะแนว

3. คัดเลือกบุคลากรในการแนะแนวตามความจำเป็นและความเหมาะสมของงาน
4. จัดหางบประมาณ วัสดุเครื่องใช้และอุปกรณ์สำหรับการแนะแนว
5. ประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญภายนอกกับครูแนะแนวในโรงเรียน เพื่อให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานแนะแนว
6. จัดให้มีการอบรมครูแนะแนวหรือส่งครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการแนะแนว
7. เป็นกรรมการที่ปรึกษาของฝ่ายแนะแนวของโรงเรียน
8. นิเทศและติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวโดยสม่ำเสมอ เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนั้นสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 24 - 27) ได้สรุปบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจเรื่องงานแนะแนว
2. วางแผนการดำเนินงานแนะแนวร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมแนะแนว โดยจัดประชุมบุคลากรในโรงเรียน กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร จัดทำแผนงานโครงการ การดำเนินงาน กำหนดการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน
3. ให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการดำเนินงานแนะแนวแก่บุคลากรในโรงเรียน เป็น รายกลุ่มและรายบุคคล
4. สนับสนุนการดำเนินงานแนะแนว จัดหาวัสดุอุปกรณ์ ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ตลอดจนผู้ปกครอง มีการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
5. ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ด้านแนะแนวตาม ปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ในโครงการ
6. นิเทศติดตามผลการดำเนินงานแนะแนว ตามปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดไว้
7. ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว
8. ร่วมกับคณะครูสรุปและวิเคราะห์การประเมินผลโครงการ เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนางานแนะแนว

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ริเริ่มสนับสนุน ส่งเสริมงานแนะแนว โดยเฉพาะในด้านปัจจัยต่างๆอันได้แก่ ด้านบุคลากร เพราะการแนะแนว ต้องอาศัยความร่วมมือ ผู้บริหารจึงควรสร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนสวัสดิการต่างๆให้บุคลากร ในโรงเรียนเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ในด้านงบประมาณนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงถึง การจัดหางบประมาณเพื่อใช้ในการบริหารและดำเนินการแนะแนวซึ่งไม่ว่าจะเป็นการบริหารงาน ใดๆก็ตาม งบประมาณก็เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารทุกคนยอมรับ ควรได้มีการส่งเสริมให้ได้ว่าซึ่ง

งบประมาณทั้งทางภาครัฐและเอกชน ส่วนในด้านวัสดุอุปกรณ์นั้น ผู้บริหารควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีตามความต้องการเพื่ออำนวยความสะดวก ในการดำเนินงานแนะแนวอย่างเพียงพอ นอกจากนั้นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารมองที่ตนเองมากที่สุดคือ ระบบการจัดการ มีการกำหนดนโยบายอย่างเด่นชัด ในการบริหารงานแนะแนว เพื่อจะได้ร่วมกันทำแผนและโครงการต่างๆให้เป็นรูปธรรม มีการนิเทศติดตามผลอย่างต่อเนื่อง และสิ่งที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ การประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ซึ่งจะทำให้การบริหารงานแนะแนวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และจะส่งผลถึงคุณภาพของนักเรียนในที่สุดอีกด้วย

4. การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ปัจจัยเสริมสำคัญที่ทำให้คุณภาพนักเรียนสูงขึ้นในหลายๆด้าน เป็นผลมาจากองค์ประกอบของการจัดการศึกษา ซึ่งการดำเนินงานแนะแนวของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จากแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ 2540 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีข้าราชการครูประจำโรงเรียนทั้งสิ้น 2,871 คน แต่ผลกระทบที่ได้ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับก่อนประถมศึกษา และมีมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราครูต่อนักเรียนปัจจุบันเป็น 1 : 18.74 ส่วนอัตราครูต่อห้องเรียนต่ำกว่าเกณฑ์อยู่ 16 อัตรา และจากการสำรวจจุดีทางการศึกษาปรากฏว่าไม่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาแนะแนวโดยตรง

2. ด้านงบประมาณ ปรากฏว่าค่าวัสดุรายหัวได้รับเพียง 160 บาท / คน / ปี ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่น้อยไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมได้ตามที่หลักสูตรกำหนด และในแผนพัฒนาการขอตั้งงบประมาณให้เพิ่มเป็นร้อยละ 15 / ปี ซึ่งก็จะเป็นหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ

3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ ผลจากมีงบประมาณน้อย วัสดุที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจึงมีไม่เพียงพอและไม่ได้มาตรฐาน ส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน ทำให้คุณภาพต่ำ

4. ด้านการจัดการ การนิเทศติดตามผลยังไม่ทั่วถึงและต่อเนื่องเป็นระบบ โดยเฉพาะการนิเทศภายใน จึงทำให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

จากสภาพปัญหาด้านการบริหารและสนับสนุนนี้ ส่งผลถึงการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี เพราะปัญหาต่างๆก็มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งสิ้น

5. ปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ในอดีตที่ผ่านมาพบว่า การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาประสบปัญหาหลายด้าน อันส่งผลกระทบต่องานแนะแนว ทำให้งานแนะแนวไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร คนทั่วๆ ไปยังไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว แม้กระทั่งบุคลากรในโรงเรียนเองก็ยังมีทัศนคติที่ไม่ดีต่องานแนะแนว เมื่อวิเคราะห์ดูแล้วจะพบว่าปัญหาดังนั้น ได้แก่ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และปัญหาด้านการจัดการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรแนะแนว

ถ้าจะกล่าวถึงลำดับความสำคัญ บุคลากรในการแนะแนวจะเป็นตัวจักรสำคัญที่สุด ซึ่ง วัชร ทรัพย์มี (2533 : 149) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านบุคลากรแนะแนวในโรงเรียนว่า ไม่ได้จบการศึกษาด้านการแนะแนวโดยตรง นอกจากนั้นยังขาดประสบการณ์ด้านแนะแนว และไม่ศรัทธาในงานแนะแนว ทำให้ไม่ทราบเทคนิควิธีการต่างๆ ในงานแนะแนว ส่วน บุญประสิทธิ์ กนกสิงห์ (2533 : 151) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมถึงปัญหาด้านบุคลากรแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาอีกว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดตำแหน่งครูแนะแนว เป็นครูสนับสนุนการสอนอยู่อันดับ 9 จึงเป็นการยากที่ทางโรงเรียนจะได้รับการบรรจุโดยตรง และครูที่มีอยู่ก็ขาดการพัฒนาความก้าวหน้า ขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จึงไม่มีครูที่จะทำหน้าที่นี้อย่างจริงจัง อุษณีย์ เข็นสหาย (2533 : 189) ยังได้กล่าวเสริมอีกว่าผู้บริหารบางคนไม่เข้าใจ และไม่เห็นประโยชน์ของการแนะแนวอย่างแท้จริง ไม่มีการมอบอำนาจและความรับผิดชอบ จึงทำให้เกิดความขัดแย้งในบทบาทและหน้าที่ของคณะครู

ขวัญแนะแนว (2533 : 26-29) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรไว้ดังนี้ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวอันได้แก่ ครูแนะแนว คณะกรรมการแนะแนวของสถานศึกษา ที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียนโดยตรงในสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันประสบปัญหาหลักอยู่ 2 ประการ คือ

1. ปัญหาด้านปริมาณบุคลากรแนะแนว พอสรุปได้ว่า

1.1 ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่มีครูแนะแนว ทั้งๆ ที่นักเรียนในระดับนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการพัฒนาใน ด้านบุคลิกภาพและด้านอื่นๆ ตามวัยและความจำเป็นในการจัดการศึกษา เพื่อความเป็นพลเมืองดีของชาติ

1.2 ในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน แม้จะมีครูแนะแนวบ้าง แต่ก็ยังมีปริมาณไม่เพียงพอตามหลักเกณฑ์สากล คือ อัตราส่วนครูแนะแนว 1 คนต่อจำนวนนักเรียน

300 คน และครูแนะแนวส่วนใหญ่มีภาระงานสอนและการกิจอื่น ๆ มากกว่างานแนะแนวที่ต้องรับผิดชอบโดยตรง ทั้งนี้ยังไม่มีกำหนดบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบไว้ชัดเจนอีกด้วย

2. ปัญหาด้านคุณภาพบุคลากรแนะแนว พอสรุปได้ดังนี้

2.1 สถานศึกษาทุกระดับ ส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรแนะแนวที่สำเร็จการศึกษาด้านแนะแนวมาโดยตรงในระดับปริญญาตรีหรือปริญญาโท ส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรมวิชาการแนะแนวหลักสูตรระยะสั้น หรือเคยผ่านการเรียนวิชาการแนะแนวเบื้องต้นเท่านั้น หรือไม่ก็จำใจต้องปฏิบัติงานแนะแนวตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย ฉะนั้น จึงไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.2 ระบบการคัดสรรบุคลากรแนะแนวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อาจเริ่มตั้งแต่การสอบคัดเลือกนิสิตนักศึกษาหลักสูตรวิชาการแนะแนวในสถาบันฝึกหัดครูและในมหาวิทยาลัย การสอบบรรจุตำแหน่งครูแนะแนวในสถานศึกษาต่างๆ การเลือกครูประจำการเพื่อเข้ารับการอบรม รวมถึงการมอบหมายงานให้ทำ การควบคุมดูแล การติดตามและประเมินผลงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษา ฉะนั้น จึงมักได้บุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงานแนะแนวตามอุดมการณ์ของระบบการศึกษาในปัจจุบัน

2.3 ยังไม่มีการกำหนดหลักสูตรแกนกลาง ที่เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศในการฝึกอบรมครูประจำการเพื่อทำหน้าที่ครูแนะแนว หลายหน่วยงานต่างคนต่างทำตามกำลังและงบประมาณที่จำกัด จึงทำให้มาตรฐานคุณภาพของครูแนะแนวไม่สูงพอ และแม้แต่ผู้สำเร็จวิชาการแนะแนวมาโดยเฉพาะจากมหาวิทยาลัยก็ยังมีทักษะไม่เพียงพอ หรือประสบการณ์ไม่เพียงพอ เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้เน้นภาคปฏิบัติอย่างจริงจัง

2.4 บุคลากรแนะแนวของสถานศึกษาทุกระดับ ส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์อันจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการให้บริการแก่เด็กและเยาวชนรวมถึงผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป เช่น ทักษะในการจัดกิจกรรมแนะแนว การประยุกต์จิตวิทยาแขนงต่างๆ มาใช้ประโยชน์ การแสวงหา การวิเคราะห์และการประยุกต์ข้อสนเทศต่างๆ เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจของชุมชนของประเทศ โลกของงานอาชีพ ความต้องการและแนวโน้มของตลาดแรงงานมาใช้ประโยชน์ในงานแนะแนว การพัฒนากลวิธีในการให้คำปรึกษาด้านต่างๆ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการแนะแนว การใช้แบบทดสอบมาตรฐานเพื่อการแนะแนว การพัฒนากลวิธีในการประชาสัมพันธ์งานแนะแนว ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าบุคลากรแนะแนวมีโลกทัศน์ที่แคบและไม่กว้างไกลเท่าที่ควรจะมี

2.5 บุคลากรแนะแนวของสถานศึกษา ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากบุคลิกภาพส่วน

ตัวจึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร และครูแนะแนวเองมักจะหมดศรัทธาและหมดขวัญกำลังใจที่จะปฏิบัติงานแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพ

2.6 การจัดระบบนิเทศงานแนะแนวในสถานศึกษายังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เพราะขาดแคลนศึกษานิเทศก์ด้านการแนะแนวในระดับต่างๆ เช่น ระดับกลุ่มโรงเรียน อำเภอและจังหวัด แม้จะมีศึกษานิเทศก์ด้านแนะแนวระดับเขตการศึกษา ระดับกรม และระดับกระทรวง แล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถดูแลได้ทุกโรงเรียน จึงเป็นเหตุให้คุณภาพของครูแนะแนวและผลงานด้านแนะแนวจึงไม่ดีพอเท่าที่ควร

2.7 บุคลากรแนะแนวส่วนใหญ่มีโอกาสน้อยมากในการศึกษาดูงานแนะแนวทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดบริการแนะแนว รวมทั้งมีโอกาสน้อยมากในการเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ หรือการปฏิบัติงานแนะแนว

สรุปได้ว่า ปัญหาด้านบุคลากรแนะแนวที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัดในโรงเรียนประถมศึกษาคือการขาดอัตรากำลังครูในการทำหน้าที่แนะแนว จึงไม่สามารถที่จะสรรหาครูแนะแนวที่มีคุณภาพได้ดังที่ต้องการ

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในงานแนะแนว

ปัญหาด้านการขาดงบประมาณ เป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้การบริหารงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพ บุญประสิทธิ์ กนกสิงห์ (2533 : 151) ได้กล่าวไว้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาเป็นสถานศึกษาภาคบังคับจึงไม่มีรายได้จากเงินบำรุงการศึกษา งบประมาณจะได้จากรัฐเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียนขนาดเล็กจะประสบปัญหามาก

ขวัญแนะแนว (2534 : 32) ได้กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในงานแนะแนวไว้ว่า งบประมาณเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานหรือกิจกรรมทั้งปวง งานแนะแนวก็เช่นเดียวกันจะต้องอาศัยงบประมาณ อันได้แก่ จำนวนเงินที่เป็นค่าตอบแทน ค่าใช้สอย วัสดุและเงินรายจ่ายเบ็ดเตล็ด การแนะแนวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น ขนาดของโรงเรียน จำนวนเงินที่สถานศึกษาได้รับ ปริมาณของโครงการบริการและกิจกรรมต่างๆที่กำหนดไว้ ซึ่งความสามารถในการจัดหาและส่งเสริมสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆในชุมชน พอสรุปได้ดังนี้

1. หน่วยงานกลางในกระทรวงศึกษาธิการที่รับผิดชอบงานแนะแนว เพื่อแจกจ่ายได้ทั่วประเทศ ไม่สามารถฝึกอบรมบุคลากรแนะแนวให้มีปริมาณและคุณภาพได้หมด รวมทั้งโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานแนะแนวก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากไม่ได้รับการร่วมมือประสานงานตามงบประมาณอย่างจริงจังระหว่างกรมวิชาการกับหน่วยงานระดับกรมต่างๆที่สถานศึกษาในสังกัด

2. สถานศึกษาทุกระดับ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการแนะแนวซึ่งไม่เพียงพอหรือไม่มีเลย สถานศึกษาบางแห่งต้องใช้ความพยายามในการหางบประมาณโดยวิธีการรับบริจาคหรือด้วยการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อให้ได้รายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานโครงการ บริการ และกิจกรรมต่างๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 55) ยังได้สรุปปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณดำเนินการแนะแนวว่า กรมวิชาการมีงบประมาณจำกัด จึงไม่สามารถดำเนินงานแนะแนวได้อย่างเต็มที่ และสถานศึกษาทุกระดับส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการแนะแนว ซึ่งไม่เพียงพอหรือไม่มีเลย จากแนวคิดดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า โรงเรียนในระดับประถมศึกษาชั้นนั้น ไม่มีเงินรายได้จากส่วนอื่นๆเลย นอกจากทางงบประมาณที่ทางรัฐบาลจัดสรรให้ จึงไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานแนะแนวตามโครงการที่กำหนดได้

5.3 ปัญหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ในงานแนะแนว

วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนอาคารสถานที่ ที่ใช้ในงานแนะแนวนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ช่วยให้การบริหารงานแนะแนวดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย แต่โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ จะมีปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ปรากฏดังนี้

วัชร ทรัพย์มี (2533 : 149) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ในงานแนะแนวว่า ยังขาดห้องแนะแนว หรือมีแต่ไม่เหมาะสม ขาดเครื่องมือที่ใช้ในการแนะแนว เช่นแบบสอบถาม บัญชีประวัติ กนกสิงห์ (2533 : 151) ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า โรงเรียนประถมศึกษา จะมีปัญหาเรื่องขาดห้องแนะแนวเป็นสัดส่วน เนื่องจากงบประมาณที่จำกัด วัสดุอุปกรณ์ในการแนะแนวก็น้อยขาดแคลนไปด้วย

ขวัญแนะแนว (2534 : 54-55) ได้ให้ความหมายของคำว่า วัสดุในงานแนะแนว หมายถึง ผลิตรกรรมทางวิทยาศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนแปลงได้ง่าย เช่น กระดาษไข กระดาษอัดสำเนา ดินสอ ฯลฯ หรือเอกสารต่างๆที่จัดทำขึ้น เช่น แบบสอบถาม ระเบียบสะสม แบบทดสอบ เอกสารข้อมูลข่าวสารเพื่อการสนเทศ ฯลฯ คำว่า ครุภัณฑ์ หมายถึง ผลิตรกรรมทางวิศวกรรมที่ใช้เป็นเครื่องมือต่างๆเช่น เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องอัดสำเนา กล้องถ่ายรูป เครื่องฉาย เครื่องเสียง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ เครื่องคอมพิวเตอร์ โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง แผ่นป้ายสนเทศ ตู้เก็บเอกสาร วัสดุครุภัณฑ์ เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานแนะแนวได้ทั้งสิ้นตามความสามารถของบุคลากรแนะแนว แต่การจะมีวัสดุครุภัณฑ์มากนักน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับงบประมาณของสถานศึกษาหรือของฝ่ายแนะแนว และขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาในการจัดซื้อหาหรือรับบริจาค อย่างไรก็ตาม สรุปได้ว่า ปัจจุบันนี้สถานศึกษาทุกระดับส่วนใหญ่ยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับงานแนะแนว ไม่มีการประสานงานและการร่วมมือกันอย่างจริงจังทั้งในส่วนกลาง

และส่วนภูมิภาคในการผลิตปัจจัยสำคัญเหล่านี้ บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการสร้างนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการแนะแนวและยังไม่มี การสำรวจ วิเคราะห์ วิจัยอย่างจริงจังในแง่ของความต้องการทั้งปริมาณและคุณภาพของเอกสาร คู่มือ วัสดุครุภัณฑ์ หรือเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

5.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการ

การจัดการเป็นกระบวนการบริหาร ที่มีผลต่องานแนะแนวโดยตรง ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับการจัดการนั้นได้มีผู้สรุปรวบรวมไว้ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 54) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการจัดการ ในแผนพัฒนางานแนะแนวว่า สถานศึกษาทุกระดับส่วนใหญ่จะบริหารงานแนะแนวตามสภาพที่มีอยู่ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ายังไม่ถึงขั้นเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ กล่าวคือจะต้องมีหลักการ ขอบข่ายงาน โครงการและแผนปฏิบัติงาน คณะกรรมการแนะแนว บุคลากรแนะแนวที่มีคุณภาพ มีงบประมาณเครื่องมือและอุปกรณ์ ที่จำเป็น สถานศึกษาบางแห่งยังจัดบริการไม่ครบทั้ง 5 บริการ และผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มองไม่เห็นคุณค่าของการแนะแนว

ขวัญแนะแนว (2534 : 41-42) ได้กล่าวถึงปัญหาในด้านการจัดการว่า ยังไม่เป็นระบบที่ดีและมีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบใหญ่ของการบริหารงานของกระทรวงศึกษาฯ ยังไม่มีเอกภาพเท่าที่ควร เพราะแต่ละกรมกองต่างก็มีเอกลักษณ์ในการบริหารงานของตน มีการปรับเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารบ่อยครั้ง และยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แม้ในขณะนี้จะมีแผนแม่บทในการพัฒนางานแนะแนวฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) แล้วก็ตาม และกระทรวงศึกษาธิการก็ยังไม่เคยกำหนดให้หน่วยงานระดับกรมต่างๆในสังกัด เร่งดำเนินงานแนะแนวอย่างจริงจัง แม้สภาพเศรษฐกิจและสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงต่างๆมากมายในปัจจุบันก็ตาม ทั้งนี้ เพราะ ผู้บริหารนโยบายระดับกระทรวงยังไม่ตระหนักถึงคุณค่าและความจำเป็นของการแนะแนวนั้น จึงเป็นผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ต่างพากันละเลยและไม่ให้ความสำคัญต่องานแนะแนวอย่างจริงจัง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปัญหาต่างๆในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา อันได้แก่ ด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากผู้รับผิดชอบงานแนะแนวประกอบกับความไม่เข้าใจของผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบในทุกๆระดับในการกำหนดนโยบาย การวางแผนการดำเนินงานแนะแนวที่ไม่ดีพอโดยเฉพาะเกิดจากการขาดความร่วมมือในการประสานงานการดำเนินงานแนะแนวในทิศทางเดียวกัน ปริมาณและคุณภาพของบุคลากรแนะแนวยังขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้รับบริการ คุณภาพของเครื่องมือตำ บุคลากรแนะแนวส่วนใหญ่ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการ

สร้างเครื่องมือ อุปกรณ์เพื่อใช้ประโยชน์ในการแนะแนว นอกจากนั้นงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนก็ไม่เพียงพอ จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินงานแนะแนวได้อย่างเต็มที่

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากผลการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา มีดังนี้

ควรคิด สุนทรสิงห์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นและสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การจัดบริการด้านการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลนั้น โรงเรียนขนาดใหญ่มีการจัดบริการมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก มีการจัดบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน

ศรีบุญเรือน ทองสนธิ (2531 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของครูแนะแนว และคณะครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ในทัศนะของครูแนะแนว และคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสำรวจและแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า จากผลการศึกษา พบว่า สภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนในทัศนะของครูแนะแนว และคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ครูแนะแนวและคณะครูในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีทัศนะเกี่ยวกับการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล และปัญหาเกี่ยวกับนักเรียนแตกต่างกัน พบปัญหาที่อยู่ในระดับมากคือ โรงเรียนขาดทรัพยากรในชุมชนที่จะส่งเสริมการจัดบริการแนะแนว

จารุรักษ์ สุขเสริม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังมีจำนวนน้อย และรูปแบบของกิจกรรมที่โรงเรียนทุกขนาดให้ความสนใจจำนวนน้อยคือ จัดให้มีปฏิทินในการปฏิบัติงานแนะแนวประจำปี จัดการอบรมครูแนะแนวและคณะครูเพื่อให้ความรู้ด้านแนะแนวจัดงบประมาณในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะแนว และห้องแนะแนวประจำโรงเรียน โรงเรียน

ขนาดใหญ่มีการจัดบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ และบริการติดตามผลเป็นจำนวนมากที่สุด โรงเรียนขนาดกลางมีการจัดบริการให้คำปรึกษาและบริการจัดวางตัวบุคคลเป็นจำนวนมากที่สุด

2. ปัญหาที่ผู้บริหารประสบมากที่สุดในการจัดบริการแนะแนว อันเนื่องมาจากปัญหาการบริหารโรงเรียน ตัวผู้บริหารเอง ครูแนะแนว คณะครูและผู้ปกครองนักเรียนคือ ขาดงบประมาณในการสนับสนุนในการจัดบริการแนะแนว ขาดเอกสารคู่มือการปฏิบัติงานแนะแนว และอุปกรณ์ในการจัดบริการแนะแนว ครูแนะแนวและคณะครูขาดความรู้ ความเข้าใจและทักษะในการจัดบริการแนะแนวและผู้ปกครองนักเรียนมีฐานะยากจน

จินดารัตน์ ศรีสุภกาญจน์ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานครพบว่า

1. สภาพการจัดบริการแนะแนว ส่วนใหญ่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า บุคลากรที่มีความรู้ในการแนะแนวมีน้อย มีการดำเนินการแนะแนวการศึกษาต่อและการจัดหาทุนค่อนข้างมาก งบประมาณในการดำเนินงานส่วนใหญ่ ใช้จากเงินบำรุงการศึกษา มูลนิธิและเงินบริจาค การดำเนินงานแนะแนวส่วนใหญ่ดำเนินการโดยครูประจำชั้น และมีการแก้ปัญหาให้นักเรียนเฉพาะกรณี

2. ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวที่สำคัญที่สุดคือ การขาดครูแนะแนวโดยตรง ครูแนะแนวส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ด้านการแนะแนว ลักษณะการดำเนินการจึงเป็นแบบต่างคนต่างทำขาดความร่วมมือจากครูอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลมาจากการระดมสอนมาก ไม่มีเวลาให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งปัญหาผู้บริหารไม่มีความรู้ในงานแนะแนว ขาดเงินงบประมาณ ขาดห้องแนะแนว ขาดความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครอง

วีรพล วงศ์นันตา (2535 : 162) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับการแนะแนวสรุปได้คือ บุคลากร ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรผู้สอนวิชาชีพ ขาดบุคลากรที่มีความถนัดด้านวิชาการแนะแนว และขาดห้องประกอบหรือห้องพิเศษคือ ห้องแนะแนว

พรทิพย์ ศรีใจวงศ์ (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดพะเยาที่มีต่อการให้บริการแนะแนว ผลการวิจัยพบว่า ครูที่สอนในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริการแนะแนวต่างกัน แต่ในด้านการบริหารงานแนะแนวไม่แตกต่างกัน

วันเพ็ญ คำสนิท (2536 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูแนะแนว และคณะครูในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนอยู่ในระดับกลาง
2. ปัญหาเกี่ยวกับโรงเรียน และปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในชุมชนที่จะส่งเสริมการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ปัญหาเกี่ยวกับตัวครูแนะแนว ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูแนะแนว และคณะครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ยุเพ็ญ ศรีพงษ์ (2537 : 156) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีปัญหาตามความถี่สูงสุดของแต่ละข้อดังนี้

1. ขาดบุคลากรที่จบการศึกษาด้านแนะแนวโดยตรง
2. ครูแนะแนวมีความรู้และประสบการณ์น้อย
3. ขาดอาคารสถานที่ในการจัดห้องแนะแนวเป็นเอกภาพ
4. ขาดอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานแนะแนว
5. ครูแนะแนวมีงานรับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาในการปฏิบัติงานแนะแนว
6. ขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ
7. ผู้บริหารให้การสนับสนุนแต่ยังขาดความรู้ในการแนะแนว
8. คณะครูยังไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนว
9. ขาดแหล่งวิทยากรในท้องถิ่น

ประเวศ สิทธิกุล (2539 : 116) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่มีต่อปัญหาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนด้านกิจกรรมแนะแนวไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ร็อทเชฟเฟอร์ (วันเพ็ญ คำสนิท . 2536 : 33 - 34 ; อ้างอิงจาก Rotchaffer. 1972 : 1448-A) ศึกษาสภาพและขอบข่ายของบริการแนะแนวในโรงเรียนของสมาคมคริสเตียนแห่งชาติ ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารทุกคนเห็นความจำเป็นของบริการแนะแนวและสนับสนุนให้โครงการสมบูรณ์ขึ้น
2. ผู้แนะแนวมีเวลาทำงานแนะแนวน้อย
3. คณะครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนว
4. ผู้บริหาร ครูแนะแนว และคณะครูมีเจตคติต่อบริการแนะแนวไม่แตกต่างกัน
5. ความมั่นคงของโครงการแนะแนวนี้นขึ้นอยู่กับเจตคติเชิงบวกของผู้บริหารที่มีต่อการแนะแนว การบริการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างมีระบบ การให้ข่าวสารอย่างกว้างขวาง

ส่วนสาเหตุที่ทำให้โครงการแนะแนวไม่ประสบผลสำเร็จคือ ขาดบุคลากร ครูแนะแนวมียุติเวลาไม่มีการฝึกอบรมครูประจำการ ขาดการติดตามผลนักเรียน

อาครี และมาร์ควิส (ยูเพ็ญ ศรีพงษ์ . 2537 : 37 ; อ้างอิงมาจาก Acree and Marquis. 1975 :279-281) ได้ศึกษาเจตคติ และการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของ ครูใหญ่ ในโรงเรียนประถมศึกษาประจำรัฐเทนเนสซี พบว่า

1. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริการแนะแนวไม่สำเร็จเพราะว่าโรงเรียนไม่มีผู้ให้คำปรึกษาเต็มเวลา นอกจากนี้งบประมาณสำหรับโครงการแนะแนวที่โรงเรียนได้รับยังน้อยมาก
2. ครูใหญ่มีความเห็นว่าบริการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษามีคุณค่ามาก เพราะฉะนั้นโรงเรียนแต่ละโรงเรียนควรมีผู้แนะแนวที่ได้รับการฝึกอบรมระดับปริญญาอย่างน้อย 1 คน
3. บริการที่ครูใหญ่อยากให้โครงการแนะแนว คือ การให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนตามความต้องการของแต่ละคน การปรับปรุงรายวิชาของโรงเรียนและการฝึกอบรมครูประจำการ
4. งานแนะแนวจะดำเนินไปได้ดี ถ้าครูใหญ่มีเจตคติที่ดีต่อโครงการแนะแนว

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ พอสรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยตรง และช่วยส่งเสริมนักเรียนให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุกด้าน ดังนั้นงานแนะแนวจึงเป็นหน้าที่ของครูทุกคน และการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ต้องอาศัยความร่วมมือและมองเห็นความสำคัญของการ

แนะแนวจากบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำและให้การสนับสนุนงานแนะแนวให้ดำเนินไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ครูผู้ประสานงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และ ครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 2,871 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารจำนวน 178 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนว จำนวน 178 คน และครูผู้สอนจำนวน 2,515 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2540 จำนวน 586 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนว จำนวน 123 คน และครูผู้สอน จำนวน 340 คน

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กระทำโดยเปิดตารางของเคร็จซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 586 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 123 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนว จำนวน 123 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 340 คน แล้วดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น ตามสัดส่วนของจำนวนประชากร ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพและขนาดของโรงเรียน

ขนาด ของโรง เรียน	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครูผู้ ประสาน งานแนะ แนว	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครูผู้ ประสาน งานแนะ แนว	ครูผู้สอน	รวม
ขนาด เล็ก	42	42	257	341	29	29	58	116
ขนาด กลาง	84	84	1,260	1,428	59	59	177	295
ขนาด ใหญ่	52	52	998	1,102	35	35	105	175
รวม	178	178	2,515	2,871	123	123	340	586

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่มีต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา รวม 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ซึ่งจะครอบคลุมการจัดบริการทั้ง 5 บริการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

วิธีสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานแนะแนว การจัดการดำเนินการแนะแนว ตลอดจนปัญหาข้อขัดข้องในการจัดดำเนินการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
2. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ซึ่งจะครอบคลุมงานจัดบริการทั้ง 5 บริการ
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยเอกสารและงานวิจัยตามข้อ 1 เป็นแนวทางในการศึกษา จำนวน 48 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จำนวน 5 ท่านดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภา ทัพสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. รองศาสตราจารย์ น.อ.หญิงทัศนีย์ ศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชา สังคมศาสตร์ กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ
4. อาจารย์ศักดิ์ จิตบรรเทา ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบึงบา
5. อาจารย์สิริ พึ่งจิตต์คน ศึกษาพิเศษ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปทุมธานี

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 48 ข้อไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 60 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น

- 6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากการทดลองใช้ทุกฉบับมาหาค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2536 : 170 ; อ้างอิงมาจาก Cronbach. 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่น .96 จำแนกค่าความเชื่อมั่นเป็นรายด้านดังนี้ ด้านบุคลากรได้ค่าความเชื่อมั่น .88 ด้านงบประมาณได้

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อเรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
ศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นความจริงที่เกี่ยวกับตัวของท่าน

1. ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่ง

- () ผู้บริหาร
- () ครูผู้ประสานงานแนะแนว
- () ครูผู้สอน

2. ขนาดของโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน)
- () ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)
- () ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ด้านต่าง ๆ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อปัญหาในการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ว่ามีปัญหามากน้อยเพียงใด ในการตอบแบบสอบถามให้พิจารณาว่า โรงเรียนของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาดังนี้

มากที่สุด หมายถึง มีปัญหามากที่สุด

มาก หมายถึง มีปัญหามาก

ปานกลาง หมายถึง มีปัญหাপานกลาง

น้อย หมายถึง มีปัญหาน้อย

น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาน้อยที่สุด

เมื่อท่านอ่านแบบสอบถามแต่ละข้อแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่ง
ทางขวาที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่างแบบสอบถาม

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่ สุด	
0	<u>ปัญหาด้านการจัดการ</u> การวางแผนปฏิบัติงานประจำปี				/		
00	การเปิดโอกาสและการยอมรับ ความคิดเห็นของคณะครู		/				

คำอธิบาย จากตัวอย่าง 0 ถ้าเขียนเครื่องหมาย / ในช่องน้อย แสดงว่ามีปัญหาในการวางแผนปฏิบัติงานประจำปีน้อย ส่วนข้อ 00เขียนเครื่องหมาย / ในช่องมากมีปัญหาในการเปิดโอกาสและการยอมรับความคิดเห็นของคณะครูมาก

ตัวอย่าง แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

ข้อที่	ปัญหาการบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
	<u>ด้านบุคลากร</u>						
1	การสรรหาผู้มีความสมบัติและเหมาะสม เข้ารับตำแหน่งผู้ประสานงานแนะแนว						
2	ความร่วมมือระหว่างครูผู้ประสานงาน แนะแนวกับคณะครูใน โรงเรียน						
	<u>ด้านงบประมาณ</u>						
3	ความเพียงพอของงบประมาณ						
4	ความสะดวกในการใช้เงินเพื่องานแนะแนว						
	<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u>						
5	ความเป็นมาตรฐานของห้องแนะแนว						
6	ความสะดวกในการขอใช้วัสดุ,อุปกรณ์						
	<u>ด้านการจัดการ</u>						
7	ความชัดเจนของนโยบาย						
8	การจัดตารางการเรียนการสอนให้สอดคล้อง คล้อยกับกิจกรรมแนะแนว						

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานีเพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บข้อมูล โดย ขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือแจ้งหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ในการ อำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหาร ครูผู้ประสานงานแนะแนว และ ครูผู้สอน ในโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งกวดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี โดยผู้วิจัย จะแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและนัดหมายวันที่จะเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 586 ฉบับ ได้รับคืนจำนวนทั้งสิ้น 571 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.44 และแบบสอบถามทั้ง 571 ฉบับเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทุกฉบับ สามารถนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ส่งไปและได้รับคืน พิจารณาตาม สถานภาพและขนาดของโรงเรียน

ขนาดของ โรงเรียน	จำนวนที่ส่งไป				จำนวนที่ได้รับคืน				ร้อยละ
	ผู้ บริหาร โรง เรียน	ครูผู้ ประสาน งานแนะ แนว	ครู ผู้สอน	รวม	ผู้ บริหาร โรง เรียน	ครูผู้ ประสาน งานแนะ แนว	ครู ผู้สอน	รวม	
ขนาดเล็ก	29	29	58	116	29	29	53	111	95.69
ขนาดกลาง	59	59	177	295	59	55	174	288	97.63
ขนาดใหญ่	35	35	105	175	35	34	103	172	98.29
รวม	123	123	340	586	123	118	330	571	97.44

การจัดกระทำข้อมูล

1. นำแบบสอบถาม ที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ของแต่ละฉบับ ให้รหัสตามสถานภาพด้านตำแหน่ง แล้วนำมาแยกตามกลุ่มตัวแปรที่จะศึกษา
2. บันทึกคะแนนจากแบบสอบถาม ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ

ระดับปัญหามากที่สุด	ให้คะแนน 5 คะแนน
ระดับปัญหามาก	ให้คะแนน 4 คะแนน
ระดับปัญหาปานกลาง	ให้คะแนน 3 คะแนน
ระดับปัญหาน้อย	ให้คะแนน 2 คะแนน
ระดับปัญหาน้อยที่สุด	ให้คะแนน 1 คะแนน
3. เตรียมข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC+)

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ย(Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ของคะแนนจากการตอบตอนที่ 2 วิเคราะห์แยกตามกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยวิเคราะห์เป็นรายข้อ รายด้าน และ โดยรวมทุกด้าน
3. แปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยยึดเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า มีปัญหาน้อยที่สุด
4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มตามสมมติฐานข้อ 1 - 3 ใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียว (One - way ANOVA) ถ้ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบต่อเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffé)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวก และความเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอสัญลักษณ์ในการแปลความหมายข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - Distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ระดับขั้นความเสรี (Degrees of Freedom)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอผลในรูปตาราง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยวิเคราะห์เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวมทุกด้าน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ โคฟีวิจารณ์รายข้อ รายด้าน และโดยรวม รายละเอียดดังตาราง 3 - 7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา
จังหวัด ปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน พิจารณาโดยรวมและเป็นรายด้าน

การบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
ด้านบุคลากร	2.90	0.73	ปาน	2.92	0.78	ปาน	2.97	0.64	ปาน	2.94	0.69	ปาน
			กลาง			กลาง			กลาง			กลาง
ด้านงบประมาณ	2.88	0.82	ปาน	2.88	0.84	ปาน	2.88	0.72	ปาน	2.88	0.77	ปาน
			กลาง			กลาง			กลาง			กลาง
ด้านวัสดุอุปกรณ์	2.91	0.82	ปาน	2.86	0.79	ปาน	2.88	0.72	ปาน	2.88	0.72	ปาน
			กลาง			กลาง			กลาง			กลาง
ด้านการจัดการ	2.77	0.81	ปาน	2.82	0.78	ปาน	2.80	0.66	ปาน	2.80	0.72	ปาน
			กลาง			กลาง			กลาง			กลาง
รวมเฉลี่ย	2.86	0.70	ปาน	2.87	0.71	ปาน	2.88	0.57	ปาน	2.88	0.63	ปาน
			กลาง			กลาง			กลาง			กลาง

จากตาราง 3 พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ก็พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้ประสานงานแนะแนว และกลุ่มครูผู้สอน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ในด้านบุคลากร พิจารณาเป็นรายข้อและโดยรวม

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านบุคลากร การแต่งตั้งครูผู้ประสานงานแนะแนว	2.81	1.10	ปานกลาง	2.92	1.09	ปานกลาง	2.99	0.95	ปานกลาง	2.94	1.02	ปานกลาง
2.		3.07	1.14	ปานกลาง	3.14	1.14	ปานกลาง	3.15	0.92	ปานกลาง	3.13	1.02	ปานกลาง
3.		2.89	1.09	ปานกลาง	3.11	1.06	ปานกลาง	3.02	1.00	ปานกลาง	3.01	1.03	ปานกลาง
4.	การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานแนะแนวให้กับครูในโรงเรียน	2.88	1.00	ปานกลาง	2.94	1.02	ปานกลาง	3.05	0.88	ปานกลาง	2.99	0.94	ปานกลาง
5.		2.94	0.92	ปานกลาง	2.93	1.01	ปานกลาง	3.03	0.88	ปานกลาง	2.99	0.91	ปานกลาง
6.	การยอมรับภาระงานด้านแนะแนวของครูในโรงเรียน	2.91	0.95	ปานกลาง	2.77	0.97	ปานกลาง	3.02	1.00	ปานกลาง	2.94	0.99	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7.	การให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการ ดำเนินงานแนะแนว	2.83	1.05	ปาน กลาง	2.78	0.93	ปาน กลาง	3.01	0.86	ปาน กลาง	2.92	0.92	ปาน กลาง
8.	การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาความรู้ความ สามารถด้านการแนะแนว	3.02	0.97	ปาน กลาง	2.96	0.96	ปาน กลาง	2.93	0.86	ปาน กลาง	2.96	0.90	ปาน กลาง
9.	การสมัครใจของครูในการพัฒนาความรู้ ความสามารถด้านแนะแนว	2.93	0.96	ปาน กลาง	2.94	1.02	ปาน กลาง	2.88	0.85	ปาน กลาง	2.91	0.91	ปาน กลาง
10.	การประสานงานเพื่อให้ครูร่วมมือในการ ปฏิบัติงานแนะแนว	2.87	0.90	ปาน กลาง	2.81	1.00	ปาน กลาง	2.87	0.83	ปาน กลาง	2.86	0.88	ปาน กลาง
11.	การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติ งานแนะแนวแก่คณะครู	2.83	0.87	ปาน กลาง	2.90	1.00	ปาน กลาง	2.85	0.90	ปาน กลาง	2.85	0.92	ปาน กลาง
12.	การพิจารณาความชอบใจให้แก่ครูที่ ปฏิบัติงานแนะแนว	2.84	0.90	ปาน กลาง	2.86	1.01	ปาน กลาง	2.79	0.86	ปาน กลาง	2.81	0.90	ปาน กลาง
	รวมเฉลี่ย	2.90	0.73	ปาน กลาง	2.92	0.78	ปาน กลาง	2.97	0.64	ปาน กลาง	2.94	0.69	ปาน กลาง

จากตาราง 4 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
มีปัญหาคือในระดับปานกลางทุกข้อ และเมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้ประสานงานแนะแนว และกลุ่มครูผู้สอน ก็พบว่า
มีปัญหาคือในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ในด้านงบประมาณ พิจารณาเป็นรายข้อและโดยรวม

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
	ด้านงบประมาณ												
1.	การจัดทำแผนงานโครงการใช้จ่ายเงินเพื่อการดำเนินงานแนะแนว	3.12	1.04	ปานกลาง	3.03	0.96	ปานกลาง	2.99	0.95	ปานกลาง	3.03	0.97	ปานกลาง
2.	การสำรวจความต้องการใช้เงินในการจัดกิจกรรมแนะแนวของครู	3.03	1.02	ปานกลาง	2.97	0.98	ปานกลาง	2.96	0.87	ปานกลาง	2.98	0.93	ปานกลาง
3.	การจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินงานแนะแนว	3.10	1.02	ปานกลาง	3.04	1.03	ปานกลาง	3.10	0.93	ปานกลาง	3.09	0.97	ปานกลาง
4.	การจัดหาเงินสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	3.17	1.09	ปานกลาง	3.11	1.04	ปานกลาง	3.06	0.97	ปานกลาง	3.10	1.01	ปานกลาง
5.	การจัดเจ้าหน้าที่ที่ทำบัญชีรับจ่ายเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	2.87	1.03	ปานกลาง	2.92	1.03	ปานกลาง	2.75	0.92	ปานกลาง	2.81	0.97	ปานกลาง
6.	การจัดเจ้าหน้าที่ที่เบิกจ่ายเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	2.84	1.03	ปานกลาง	2.80	1.00	ปานกลาง	2.77	0.92	ปานกลาง	2.79	0.96	ปานกลาง
7.	การอำนวยความสะดวกในการเบิกจ่ายเงินเพื่อใช้ในการแนะแนว	2.80	1.02	ปานกลาง	2.77	0.97	ปานกลาง	2.76	0.93	ปานกลาง	2.77	0.95	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123				ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118				ครูผู้สอน N = 330				รวม N = 571			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ระดับ
8.	การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	2.72	1.06	ปานกลาง	2.83	1.05	ปานกลาง	2.71	0.89	ปานกลาง	2.73	0.96	ปานกลาง	2.73	0.96	ปานกลาง	ปานกลาง
9.	การควบคุมและตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานโครงการใช้จ่ายเงินเพื่อการดำเนินงานแนะแนว	2.69	1.03	ปานกลาง	2.84	1.03	ปานกลาง	2.88	0.93	ปานกลาง	2.83	0.97	ปานกลาง	2.83	0.97	ปานกลาง	ปานกลาง
10.	การตรวจสอบบัญชีการเงินในการดำเนินงานแนะแนว	2.63	1.03	ปานกลาง	2.75	1.01	ปานกลาง	2.85	0.93	ปานกลาง	2.78	0.98	ปานกลาง	2.78	0.98	ปานกลาง	ปานกลาง
11.	การรายงานผลการใช้จ่ายเงินในการจัดกิจกรรมแนะแนว	2.66	0.98	ปานกลาง	2.64	1.02	ปานกลาง	2.82	0.93	ปานกลาง	2.75	0.96	ปานกลาง	2.75	0.96	ปานกลาง	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.88	0.84	ปานกลาง	2.88	0.84	ปานกลาง	2.88	0.72	ปานกลาง	2.88	0.77	ปานกลาง	2.88	0.77	ปานกลาง	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนมีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม คือกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้ประสานงานแนะแนว และกลุ่มครูผู้สอนพบว่าปัญหาเหมือนกัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ในด้านวัตถุประสงค์ พิจารณาเป็นรายข้อและโดยรวม

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านวัตถุประสงค์													
1.	การจัดห้องหรือมุมแนะแนวให้เป็น เอกเทศ	3.20	1.18	ปาน กลาง	3.06	1.19	ปาน กลาง	3.13	1.12	ปาน กลาง	3.13	1.14	ปาน กลาง
2.	การจัดสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศภายใน ห้องแนะแนว	2.93	1.14	ปาน กลาง	2.96	1.08	ปาน กลาง	3.00	1.05	ปาน กลาง	2.98	1.07	ปาน กลาง
3.	การจัดหาเอกสารคู่มือสำหรับครูใน การแนะแนว	2.89	1.04	ปาน กลาง	2.80	1.13	ปาน กลาง	2.87	0.89	ปาน กลาง	2.86	0.98	ปาน กลาง
4.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้แก่นัก เรียนด้านการศึกษา	2.91	1.01	ปาน กลาง	2.81	1.01	ปาน กลาง	2.91	0.92	ปาน กลาง	2.89	0.96	ปาน กลาง
5.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้แก่นัก เรียนด้านอาชีพ	2.98	1.00	ปาน กลาง	2.77	1.04	ปาน กลาง	2.93	0.92	ปาน กลาง	2.91	0.96	ปาน กลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123				ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118				ครูผู้สอน N = 330				รวม N = 571			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
6.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านบุคลิกภาพ	3.00	0.98	ปานกลาง		2.84	1.01	ปานกลาง		2.88	0.91	ปานกลาง		2.89	0.95	ปานกลาง	
7.	การจัดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนวเช่นกระดาษไข กระดาษโรเนียว เป็นต้น	2.80	1.00	ปานกลาง		2.67	1.10	ปานกลาง		2.79	0.95	ปานกลาง		2.77	1.00	ปานกลาง	
8.	การจัดครูที่ปรึกษาที่ใช้ในงานแนะแนว เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เครื่องเสียง	3.06	1.13	ปานกลาง		3.10	1.20	ปานกลาง		2.99	1.07	ปานกลาง		3.03	1.11	ปานกลาง	
9.	การจัดทำหลักฐานต่างๆเกี่ยวกับตัวนักเรียนเช่นระเบียบวินัย	2.78	0.95	ปานกลาง		2.72	1.07	ปานกลาง		2.71	0.89	ปานกลาง		2.73	0.94	ปานกลาง	
10.	การให้บริการวัสดุอุปกรณ์ และครูที่ปรึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว	2.80	1.00	ปานกลาง		2.81	0.95	ปานกลาง		2.80	0.87	ปานกลาง		2.80	0.92	ปานกลาง	
11.	การสนับสนุนให้คณะครูผลิตสื่อเพื่อใช้ในการงานแนะแนว	2.90	0.97	ปานกลาง		2.93	0.91	ปานกลาง		2.80	0.88	ปานกลาง		2.85	0.91	ปานกลาง	
12.	การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการแนะแนว	2.77	0.99	ปานกลาง		2.82	0.89	ปานกลาง		2.78	0.88	ปานกลาง		2.79	0.91	ปานกลาง	

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13.	การจัดเก็บทำงารักษาหลักสูตรและคู่มือที่ใช้ในการแนะแนว	2.81	0.99	ปานกลาง	2.85	0.91	ปานกลาง	2.80	0.87	ปานกลาง	2.81	0.90	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.91	0.82	ปานกลาง	2.86	0.79	ปานกลาง	2.88	0.72	ปานกลาง	2.88	0.76	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว ครูผู้สอน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้ประสานงานแนะแนว และกลุ่มครูผู้สอน ก็พบว่าไม่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นเดียวกัน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ในด้านการจัดการ พิจารณาเป็นรายข้อและโดยรวม

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
ด้านการจัดการ													
1.	การกำหนดนโยบายการแนะแนวสอดคล้องกับนโยบายหลักของโรงเรียน	2.70	1.00	ปานกลาง	2.83	0.87	ปานกลาง	2.80	0.88	ปานกลาง	2.78	0.90	ปานกลาง
2.	การจัดทำแผนงานโครงการแนะแนวของโรงเรียน	2.68	1.00	ปานกลาง	2.76	0.95	ปานกลาง	2.79	0.89	ปานกลาง	2.76	0.93	ปานกลาง
3.	การกำหนดรูปแบบงานแนะแนวให้เหมาะสมกับสภาพโรงเรียน	2.74	1.02	ปานกลาง	2.75	0.91	ปานกลาง	2.82	0.86	ปานกลาง	2.79	0.90	ปานกลาง
4.	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน	2.69	1.01	ปานกลาง	2.83	0.97	ปานกลาง	2.77	0.83	ปานกลาง	2.76	0.90	ปานกลาง
5.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษา	2.78	0.92	ปานกลาง	2.69	0.88	ปานกลาง	2.81	0.78	ปานกลาง	2.78	0.83	ปานกลาง
6.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ	2.94	0.95	ปานกลาง	2.79	0.97	ปานกลาง	2.84	0.84	ปานกลาง	2.85	0.89	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
7.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณลักษณะ	2.84	0.89	ปานกลาง	2.76	0.91	ปานกลาง	2.81	0.83	ปานกลาง	2.80	0.86	ปานกลาง
8.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน	2.75	0.89	ปานกลาง	2.77	0.92	ปานกลาง	2.78	0.84	ปานกลาง	2.77	0.87	ปานกลาง
9.	การติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงานแนะแนวให้เป็นไปตามปฏิบัติ ปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียน	2.76	0.90	ปานกลาง	2.88	0.92	ปานกลาง	2.78	0.81	ปานกลาง	2.80	0.85	ปานกลาง
10.	การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวในโรงเรียนให้ครูและผู้ปกครองทราบ	2.73	0.92	ปานกลาง	2.86	0.96	ปานกลาง	2.85	0.82	ปานกลาง	2.82	0.87	ปานกลาง
11.	การจัดทำเครื่องมือพิเศษติดตามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน	2.84	0.93	ปานกลาง	3.05	0.99	ปานกลาง	2.82	0.82	ปานกลาง	2.87	0.89	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

	การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา	ผู้บริหารโรงเรียน N = 123			ครูผู้ประสานงานแนะแนว N = 118			ครูผู้สอน N = 330			รวม N = 571		
		$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
12.	การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน	2.74	0.97	ปานกลาง	2.92	0.96	ปานกลาง	2.79	0.84	ปานกลาง	2.81	0.90	ปานกลาง
	รวมเฉลี่ย	2.77	0.81	ปานกลาง	2.82	0.78	ปานกลาง	2.80	0.66	ปานกลาง	2.80	0.72	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
 ลังกับคํานักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ด้านการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.80$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ และ เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มครูผู้ประสานงานแนะแนว และกลุ่มครูผู้สอน ก็พบว่ายังมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสาน
งานแนะแนว และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร
ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ดังตาราง 8 - 10

ตาราง 8 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดของโรงเรียน
พิจารณาโดยรวมและเป็นรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานแนะแนว	df	SS	MS	F
1. ด้านบุคลากร				
ระหว่างกลุ่ม	2	3.12	1.56	3.01
ภายในกลุ่ม	120	62.16	0.52	
รวม	122	65.28		
2. ด้านงบประมาณ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.53	0.26	0.38
ภายในกลุ่ม	120	84.99	0.71	
รวม	122	85.53		
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.84	0.47	0.62
ภายในกลุ่ม	120	81.28	0.68	
รวม	122	82.12		
4. ด้านการจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.71	0.35	0.53
ภายในกลุ่ม	120	80.25	0.67	
รวม	122	80.95		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	0.41	0.83
ภายในกลุ่ม	120	58.91	0.49	
รวม	122	59.72		

จากตาราง 8 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มี
ขนาดแตกต่างกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทักษะต่อ
ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ
ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ก็พบว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน
ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบทักษะของครูผู้ประสานงานแนะแนว ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดของโรงเรียน
พิจารณาโดยรวมและเป็นรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานแนะแนว	df	SS	MS	F
1. ด้านบุคลากร				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.24	0.62	1.00
ภายในกลุ่ม	115	70.59	0.61	
รวม	117	71.83		
2. ด้านงบประมาณ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.75	0.38	0.53
ภายในกลุ่ม	115	80.90	0.70	
รวม	117	81.65		
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.96	0.15
ภายในกลุ่ม	115	72.73	0.63	
รวม	117	72.92		
4. ด้านการจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.32	0.16	0.26
ภายในกลุ่ม	115	71.23	0.62	
รวม	117	71.55		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.19	0.09	0.18
ภายในกลุ่ม	115	58.43	0.51	
รวม	117	58.62		

จากตาราง 9 พบว่าครูผู้ประสานงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ก็พบว่า ครูผู้ประสานงานแนะแนวในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทักษะต่อการบริหารงานแนะแนวไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอน ต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามขนาดของโรงเรียนพิจารณาโดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารงานแนะแนว	df	SS	MS	F
1. ด้านบุคลากร				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.97	0.48	1.19
ภายในกลุ่ม	327	133.53	0.41	
รวม	329	133.50		
2. ด้านงบประมาณ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.08	0.54	1.06
ภายในกลุ่ม	327	167.26	0.51	
รวม	329	168.34		
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.24	0.12	0.23
ภายในกลุ่ม	327	170.06	0.52	
รวม	329	170.30		
4. ด้านการจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.65	0.32	0.75
ภายในกลุ่ม	327	141.34	0.43	
รวม	329	141.98		
รวมทุกด้าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.21	0.11	0.32
ภายในกลุ่ม	327	107.99	0.33	
รวม	329	108.20		

จากตาราง 10 พบว่าครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันคือ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ก็พบว่า ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีทักษะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 586 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 123 คน ครูผู้ประสานงานแนะแนวจำนวน 123 คน และครูผู้สอนจำนวน 340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ
- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วยข้อคำถามด้านบุคลากรจำนวน

12 ข้อ ด้านงบประมาณจำนวน 11 ข้อ ด้านวัสดุอุปกรณ์จำนวน 13 ข้อ และด้านการจัดการจำนวน 12 ข้อ รวม 48 ข้อ

เมื่อผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จแล้ว ได้เสนอให้คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน เมื่อได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จึงนำไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น .96

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือแจ้งหัวหน้าการประถมศึกษาทุกอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งแบบสอบถามต่อผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนัดหมายวันเก็บข้อมูล และมาเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

ปรากฏว่า จากแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 586 ชุด ได้รับคืน 517 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.44 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 123 ชุด ได้รับคืน 123 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้ประสานงานแนะแนวจำนวน 123 ชุด ได้รับคืน 118 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.93 และครูผู้สอนจำนวน 340 ชุด ได้รับคืน 330 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.05

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามตอน 2 โดยแยกกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยแยกออกเป็นโดยรวม รายด้านและรายข้อ
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยที่สนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ (One - way ANOVA)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีทัศนคติต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. จากการวิเคราะห์ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ ปรากฏว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ถ้าพิจารณาโดยรวมในแต่ละด้านมีปัญหามีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ยังไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนเท่าที่ควร จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถบริหารงานแนะแนวให้บรรลุผลได้ เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ ขาดแคลนงบประมาณ ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือปฏิบัติงาน รวมทั้งระบบการบริหารและการประสานงานแนะแนวยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ถึงแม้ว่าการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะมีปัญหามากมาย แต่ในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการก็ได้มีการพัฒนางานแนะแนว เพื่อให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น โดยมีความมุ่งหมายสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้นบุคคลเป็นหลัก จึงได้จัดทำแผนพัฒนางานแนะแนวกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ขึ้น โดยกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย เป้าหมาย มาตรการไว้อย่างเด่นชัด ประกอบกับ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดพิมพ์คู่มือชุดการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียนให้ทุกโรงเรียนเพื่อถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในส่วนของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ได้จัดอบรมผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้ประสานงานแนะแนวใน โรงเรียน เพื่อให้ทราบถึงบทบาท และหน้าที่ของแต่ละบุคคล จึงทำให้การบริหารงานแนะแนวใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีบุญเรือน ทองสนธิ (2531 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าปัญหาในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และ วันเพ็ญ คำสนธิ (2536 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ชุมพร ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และยังได้ผลในทำนองเดียวกับผลการวิจัยของ ประเวศ ลิทธิกุล (2540:87) ที่พบว่าปัญหาในการ ปฏิบัติงานกิจการนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี ในด้านการจัดบริการแนะแนว ตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติงานแนะแนว มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

ถึงแม้ว่าปัญหาด้านต่างๆจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่ เมื่อพิจารณาความเข้มของปัญหา การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปทุมธานี เป็นรายด้าน ปรากฏว่า ด้านบุคลากร ข้อ 2 การจัดอัตรากำลังครูที่ทำหน้าที่แนะแนว มีความเข้มของปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.13$) ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษา ไม่มีอำนาจในการคัดเลือกครูได้ตรงตามสาขาที่ต้องการ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ กำหนดตำแหน่งครูแนะแนวเป็นครูสนับสนุนการสอนอยู่ในอันดับ 9 จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาไม่มีอัตรากำลังครูที่ทำหน้าที่แนะแนวโดยตรง ต้องอาศัยครูผู้สอน ที่ไม่ได้จบการศึกษาด้านแนะแนวมาทำหน้าที่แนะแนว ซึ่งไปสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รอทเชฟเฟอร์ (วันเพ็ญ คำสนธิ 2536 : 33 – 34 ;อ้างอิงจาก Rottchaffer. 1972 : 1448 – A) ที่พบว่าปัญหาในการบริการแนะแนวคือครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดบริการแนะแนว นอกจากนั้น สุวัฒน์ เงินน้ำ (2538 : 7) กล่าวไว้ว่างานแนะแนวเป็นงานที่สำคัญอันดับ 1 ของโรงเรียน ทุกโรงเรียนจะต้องมีครูแนะแนว จริงอยู่ครูทุกคนมีหน้าที่แนะแนว แต่ต้องมีคนที่ จบการศึกษาด้านแนะแนวมาโดยตรงเป็นหลักในการดำเนินงานแนะแนว และ บังอร เอี่ยมรอด (2538 : 3 – 4) ยังกล่าวอีกว่ามีบุคคลบางกลุ่มเห็นว่าครูทุกคนเป็นครูแนะแนวไม่ได้ เพราะการ

แนะแนวเป็นงานที่ละเอียดอ่อนดังนั้นผู้แนะแนวต้องรู้เรียนมาโดยเฉพาะ บุคคลที่ไม่ได้รู้เรียนมา จะให้คำปรึกษาไม่ได้ หรือได้ก็ไม่ดี อาจเกิดความเสียหายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจัดอัตรากำลังครูที่ทำหน้าที่แนะแนว จึงมีความเข้มของปัญหา มากกว่าข้ออื่นในด้านบุคลากร

ด้านงบประมาณ ข้อ 4 การจัดหาเงินสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานอื่น เพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว มีความเข้มของปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.10$) ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์งานแนะแนวทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน ครูส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในท้องถิ่น ดังที่ ขรรค์แนะแนว (2533 : 26-29) กล่าวว่าบุคลากรแนะแนวของสถานศึกษา ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น ทั้งในและนอกสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากบุคลิกภาพส่วนตัวจึงไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรเจิด จันทโรทัย (2532 : 104-105) พบว่า การสนับสนุนงานแนะแนวจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆมักเป็นในรูปของเครื่องใช้มากกว่าด้านการเงิน เช่นเดียวกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ คำสนิท (2536 : 139) พบว่าปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรในชุมชนที่จะส่งเสริมการจัดบริการแนะแนวอยู่ในระดับมาก ดังนั้นปัญหาการจัดหาเงินสนับสนุนจากชุมชนและหน่วยงานอื่น จึงมีความเข้มของปัญหามากกว่าข้ออื่นในด้านงบประมาณ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ข้อที่ 1 การจัดห้องหรือมุมแนะแนวให้เป็นเอกเทศ มีความเข้มของปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 3.13$) ทั้งนี้จะเป็นเพราะโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีห้องเรียนจำกัค อันเนื่องมาจากได้รับงบประมาณในด้านที่ดินและสิ่งก่อสร้างค่อนข้างน้อย จำนวนห้องเรียนและห้องพิเศษไม่เพียงพอต่อความต้องการ จึงไม่สามารถจัดห้องแนะแนวให้เป็นเอกเทศได้ ซึ่งก็ไปสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินดารัตน์ ศรีสุภากาญจน์ (2535 : บทคัดย่อ) และยุเพ็ญ ศรีพงษ์ (2537 : 156) พบว่าปัญหาในการแนะแนวคือขาดห้องแนะแนวเป็นเอกเทศ ดังนั้นปัญหาในการจัดห้องหรือมุมแนะแนวให้เป็นเอกเทศ จึงมีความเข้มของปัญหามากกว่าข้ออื่นในด้านวัสดุอุปกรณ์

ด้านการจัดการ ข้อที่ 11 การจัดทำเครื่องมือนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน มีความเข้มของปัญหามากที่สุด ($\bar{X} = 2.87$) ทั้งนี้จะเป็นเพราะการจัดดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เป็นรูปธรรม จึงไม่มีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในการจัดทำเครื่องมือนิเทศ ติดตามการดำเนินงานแนะแนวจะต้องอาศัยผู้มีความรู้ในการแนะแนวจึงสามารถจัดทำเครื่องมือได้ เพราะเครื่องมือจำเป็นต้องมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงาน สำนวญพฤติกรรมกรรมการดำเนินงาน สำนวญขั้นตอนและกระบวนการการทำงาน ตลอดจนสำรวจความพร้อมความเหมาะสมของสิ่งแวดล้อมทั่วไปของการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งเป็นเรื่องที่ยุ้งยาก อีกประการหนึ่งที่น่าจะนำมาพิจารณาคือครูบางคนคิด

ว่าเป็นเรื่องของศึกษานิเทศก์ที่ต้องดำเนินการจัดทำ บางโรงเรียนจึงไม่มีการจัดทำเครื่องมือนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนว จึงทำให้มีความเข้มของปัญหามากกว่าข้ออื่นในการจัดการ

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปรากฏว่ามีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะในสภาพปัจจุบัน ปัจจัยในการบริหารงานแนะแนว อันได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน จะได้รับการจัดสรรไปตามเกณฑ์ขนาดของโรงเรียน จึงทำให้โรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ประสบปัญหาในการใช้ทรัพยากรที่พอๆกัน ประกอบกับทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นประโยชน์ของการแนะแนว จึงมีการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ให้มีรูปแบบระบบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นยังมีนโยบายให้ทุกโรงเรียน มีเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร โดยจัดงบประมาณเป็นค่าติดตั้งโทรศัพท์ให้กับโรงเรียนที่มีคูสายผ่าน และจัดทำวิทยุ รับส่ง ให้กับโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล ใช้ติดต่อระหว่างโรงเรียนเพื่อส่งข่าวสารต่างๆในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน อีกทั้งกำหนดให้มีการจัดตั้ง กลุ่มโรงเรียนเพื่อให้มีการช่วยเหลือร่วมมือกันภายในกลุ่ม จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มองปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันเพ็ญ คำสนธิ (2536 : 130) และ ประเวศ สิทธิกุล (2539 : 116) ที่พบว่าปัญหาการจัดบริการแนะแนว ในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการบริหารงานแนะแนว ดังนี้คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ทั้งภายนอกและภายในโรงเรียน เพื่อให้ทุกคนเห็นความสำคัญของงานแนะแนว และให้ความร่วมมือในการพัฒนางานแนะแนว
2. ผู้บริหารโรงเรียน ควรส่งเสริมสนับสนุนให้จัดระบบสารสนเทศ มีการผลิต การใช้ และการพัฒนารวมทั้งการแลกเปลี่ยนสื่อ เครื่องมือ เทคนิค เทคโนโลยีทางการแนะแนวอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาครูรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ให้มีคุณภาพเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม
4. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรได้มีการปฏิรูประบบบริหาร และการจัดการให้เอื้อต่อการดำเนินงานแนะแนว ปรับปรุงองค์กรให้มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนว ตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่างอื่นๆเช่น ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการศึกษา เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานแนะแนว ตามตัวแปรอื่นๆเช่น ระดับการศึกษา อายุ เพศ จังหวัด เป็นต้น
3. ควรศึกษาปัญหาการบริหารงานแนะแนวในด้านอื่นๆเช่น ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านวิชาการ ด้านบุคลิกภาพ ด้านอาชีพ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. “คุณภาพการศึกษากับการแนะแนว,” แนะแนว. 29(155) : 12 ;

ตุลาคม - พฤศจิกายน 2537.

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. การบริหารงานกิจการนักเรียนเล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.

การประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี, สำนักงาน. รายงานการประเมินคุณภาพนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัด ปีการศึกษา 2539. ปทุมธานี :

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี , 2540 .

ขวัญแนะแนว (นามแฝง) “ใครจะแก้ปัญหาคำแนะนำ,” แนะแนว . 25 (131) : 26-29 ;

ตุลาคม - พฤศจิกายน 2533.

_____. “ใครจะแก้ปัญหาคำแนะนำและพัฒนางานแนะแนว,” แนะแนว. 25 (132) :42 ; ธันวาคม 2533 –

มกราคม 2534.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การจัดขนาดโรงเรียน. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2530.

_____. คู่มือการดำเนินงานแนะแนว เล่ม 1การบริหารงานแนะแนว. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา, 2538.

_____. คู่มือการนิเทศและติดตามงานแนะแนวของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2536.

_____. คู่มือปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา,

2536.

_____. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2532.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2539.

_____. เอกสารประกอบคำบรรยายหลักสูตรผู้บริหารการศึกษาระดับสูง. สำนักงานคณะ

กรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2536. อัดสำเนา.

คณะกรรมการการประสานงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ, สำนักงาน. แนวปฏิบัติงาน

แนะแนวตามแผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 1 (พ.ศ.2535 –

2539). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2537.

ควรคิด สุนทรสิงห์. การสำรวจความคิดเห็นและสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับการจัดบริการแนะ

แนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

- จารุรักษ์ สุขเสริม. การศึกษาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อุดมศึกษา.
- จินดารัตน์ ศรีสุกกาญจน์. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ฉิชา (นามแฝง). “ท่านถาม เราตอบ,” แนะแนว. 25(135) : 55 ; มิถุนายน - กรกฎาคม 2534.
- ธีรวุฒิ ประทุมพนรัตน์. การบริหารกิจการนักเรียน. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2534.
- บรรเจิด จันทโรทัย. สภาพและปัญหาการจัดบริการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างมีระบบครบวงจรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2532. อุดมศึกษา.
- บังอร เอี่ยมรอด. “การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา,” แนะแนว. 24(128) : 49 ; เมษายน - พฤษภาคม 2533.
- _____. “ครูทุกคนเป็นครูแนะแนว,” แนะแนว. 29 (156) : 3 - 4 ; ธันวาคม 2537 - มกราคม 2538.
- บุญประสิทธิ์ กนกสิงห์. “การบริหารกับการส่งเสริมการจัดการงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา,” เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและระบบการแนะแนวในสถานศึกษา เล่ม 1 หน่วยที่ 1 - 8. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2533.
- ประเวศ สิทธิกุล. ปัญหาการปฏิบัติงานกิจการนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539 [อุดมศึกษา].
- ประหยัด ทองมาก. “การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา,” แนะแนว. 23(119) : 64-69 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2531.
- _____. “การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา,” แนะแนว. 23(120) : 45 ; ธันวาคม 2531 - มกราคม 2532.
- _____. “งานแนะแนวสิ่งจำเป็นคู่โรงเรียน,” แนะแนว. 26(137) : 44 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2534.

- พกา บุญเรือง. เอกสารประกอบการสอนวิชาแนะแนว 314. ชลบุรี : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน , 2526.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2529.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. “แนะแนวคืออะไร,” มติครุ. 1(8) : 31 ; 16 สิงหาคม - 15 กันยายน 2537.
- พนม ลีมอริย์. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โคร์, 2533.
- พรทิพย์ ศรีใจวงศ์. ศึกษาความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยาที่มีต่อการให้บริการแนะแนว. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อุดตำนาน.
- พัชรี สวนแก้ว. การแนะแนวผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ดวงกมล, 2536.
- พิชัย งามทวี. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแนะแนวอาชีพ โรงเรียนในโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับในระดับประถมศึกษา เขตการศึกษา 7. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร , 2535. อุดตำนาน.
- มุกดา สุนทรไธสง. การศึกษาจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532. อุดตำนาน.
- ยุเพ็ญ ศรีพงษ์. ปัญหาในการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร , 2537 . อุดตำนาน.
- ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2531.
- _____. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมทางวิชาการ, 2536.
- วชิรญา บัวศรี. “การแนะแนวกับการจัดการศึกษา,” แนะแนว. 29 (157) : 21 ; กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2538.
- _____. การแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2533.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วันเพ็ญ คำสนิท. ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชุมพร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536. อุดตำนาน.

วัลนิกา จลาทบาง. จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์, 2535.

วิชัย ดันศิริ. “ความหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อปวงชน,” การศึกษาแห่งชาติ. 27(1) : 8 ; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2535.

วิชาการ, กรม. คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนว. กรุงเทพฯ : ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2533.

_____. คู่มือหลักสูตรประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2535.

วิชาการ, กรม. แผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2540 - 2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540.

วิรัตน์ บัวขาว. “ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทำงานแนะแนว,” แนะแนว. 27(146) : 35 ; เมษายน - พฤษภาคม 2536.

วีรพล วงศ์นันตา. สภาพและปัญหาการดำเนินงานในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อุดมศึกษา.

ศรีบุญเรือน ทองสนธิ. สภาพและปัญหาของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาในทัศนะของครูแนะแนวและคณะครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531. อุดมศึกษา.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. “แผนพัฒนางานแนะแนวของกระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2535 - 2539),” แนะแนว. 25(136) : 52-53 ; สิงหาคม - กันยายน 2534.

ศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, สำนักงาน. ข้อมูลสารสนเทศการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2538. ปทุมธานี : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2539.

สงบ ลักษณะ. “เส้นทางสู่ความสำเร็จของแผนพัฒนาการแนะแนว กระทรวงศึกษาธิการ ระยะที่ 2,” แนะแนว. 31 (167) : 6 ; 2540.

สมร ทองดี. “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการแนะแนวในระดับประถมศึกษา,” เอกสารการสอนชุดการแนะแนวในระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 11. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2533.

สวัสดิ์ สุวรรณอักษร . “งานแนะแนวอย่าทำเล่น,” แนะแนว. 20 (162) : 43-44; ธันวาคม 2539 - มกราคม 2540.

ถัมพันธ์ ทองสมัคร. “งานแนะแนวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา,” แนะแนว. 29(155) : 7 ;

ตุลาคม - พฤศจิกายน 2537.

สุนีย์ สิงห์เชนทร์. “แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาจะเริ่มที่ไหนดี,” แนะแนว. 25(134) : 22 ;

เมษายน - พฤษภาคม 2534.

สุวัฒน์ เงินน้ำ. “ครูทุกคนควรมีบทบาทในงานแนะแนว,” แนะแนว. 29 (157) : 4 ; กุมภาพันธ์

- มีนาคม 2538.

อาภา ถนัดช่าง. “การจัดกิจกรรมแนะแนวพัฒนามนุษย์เพื่อเผชิญโลกยุคใหม่,” แนะแนว. 29(160)

: 3-9 ; สิงหาคม - กันยายน 2538.

อุษณีย์ เข็นสบาย. จิตวิทยาแนะแนว. กรุงเทพฯ : โอเคียนสโตร์, 2533.

Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : Mc Graw - Hill Book Company, 1973.

Kast, Fremont E. and James E. Rosenzweig. Organization and Management : A. Systems and

Contingency Approach. 4 th ed. Singapore: Mc. Graw-Hill Book Company, 1985.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. “Determining Sample Size for Research Activities,”

Educational and Psychological Measurement. 30 (3) : 607-610; 1970.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณ หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระ สุภากิจ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รองศาสตราจารย์ น.อ.หญิงทักษิณี ศรีสมศักดิ์ อาจารย์ประจำภาควิชาสังคมศาสตร์
กองการศึกษา โรงเรียนนายเรืออากาศ
4. อาจารย์ศักดิ์ จิตบรรเทา ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชนบึงบา
อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
5. อาจารย์สิริ พึ่งจิตต์คน ศึกษานิเทศก์
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

๒๕ กรกฎาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนนายเรืออากาศ

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวสุภา สารสุนทร เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์

ประธาน

รศ.นิภา ศรีไพโรจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ รศ.นาวาอากาศเอกหญิงทัศนีย์ ศรีสมศักดิ์
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

15 กรกฎาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวสุดา สาสุนทรา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อ.สุพิพรรณ พัฒนพาณิชย์

ประธาน

รศ.นิภา ศรีไพโรจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ นางสาวสิริ พิงจิตต์ตน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี ใ้โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน, ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน
ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวศิริภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

28 กรกฎาคม 2540

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวสุภา ศาสุนทร เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมของ

อ. สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์

ประธาน

รศ. นิภา ศรีไพโรจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ นายศักดิ์ จิตบรรเทา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความร่วมมือจากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน, ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนสิงหาคม – กันยายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ศิริฎา พูลสุวรรณ

(นางสาวศิริฎา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

บันทึกข้อความ

86

ส่วนราชการ บันทึกวิทยาลัย มศว ประสานมิตร โทร. 5644

ที่ ทม 1007/ ๖๖๕๖ วันที่ ๑๖ สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

บันทึกวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวสุดา สาสุนทรา เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

อ.สุหิพรรณ พัฒนพานิชย์

ประธาน

รศ.นิภา ศรีไพโรจน์

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญ ผศ.ดร.สุดา หัพสุวรรณ และ ดร.วีระ สุภากิจ
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บันทึกวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

(นางสาวศิริภา พุฒสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 1132/4388

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี
ถนนจิวานนท์ อำเภอเมืองปทุมธานี 12000

19 สิงหาคม 2540

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ

ด้วย นางสาวสุภา สาสุนทรา นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีความประสงค์จะมาศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปทุมธานี โดยให้ผู้บริหารโรงเรียน , ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน คอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนสิงหาคม - กันยายน 2540 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์แก่นางสาวสุภา สาสุนทรา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรินทร์ จิตนง)

ผู้อำนวยการเขตการศึกษาจังหวัด วิทยาเขตการแนะ
ผู้อำนวยการเขตการศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

โทร.5816704,5816047

โทรสาร.5816355

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติ

- () ผู้บริหารโรงเรียน
- () ครูผู้ประสานงานแนะแนว
- () ครูผู้สอน

2. ขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน

- () โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 120 คน)
- () โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 121 - 300 คน)
- () โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามทัศนะเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวใน

โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ในการตอบแบบสอบถามให้พิจารณาว่า โรงเรียนของท่านมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง มีปัญหาในระดับมากที่สุด
- มาก หมายถึง มีปัญหาในระดับมาก
- ปานกลาง หมายถึง มีปัญหาในระดับปานกลาง
- น้อย หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อย
- น้อยที่สุด หมายถึง มีปัญหาในระดับน้อยที่สุด

เมื่ออ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องใด
ช่องหนึ่งทางขวามือที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและผลการ
วิจัยจะถือเป็นภาพรวมเท่านั้น ท่านไม่จำเป็นต้องเขียนชื่อในแบบสอบถามนี้ซึ่งจะไม่มีผลกระทบ
ต่อท่านเป็นรายบุคคล แต่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี จึงขอให้ท่านตอบให้ตรงตาม
ความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด และขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
	<u>ด้านบุคลากร</u>						
1.	การแต่งตั้งครูผู้ประสานงานแนะแนว						
2.	การจัดอัตรากำลังครูที่ทำหน้าที่แนะแนว ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน.....						
3.	การกำหนดชั่วโมงสอนให้แก่ครู ผู้ประสานงานแนะแนว						
4.	การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการปฏิบัติงานแนะแนว ให้แก่ คณะครูในโรงเรียน.....						
5.	การเข้าใจบทบาทและหน้าที่ในงาน ด้านแนะแนวของคณะครูในโรงเรียน.....						
6.	การยอมรับภาระงานด้านแนะแนวของ คณะครูในโรงเรียน.....						
7.	การให้คำปรึกษาและเสนอแนะในการ ดำเนินงานแนะแนว.....						
8.	การส่งเสริมให้คณะครูได้พัฒนาความรู้ ความสามารถด้านการแนะแนว.....						

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
9.	การสมัครใจของคณะครูในการพัฒนา ความรู้ความสามารถด้านการแนะแนว.....						
10.	การประสานงานเพื่อให้คณะครูได้ร่วมมือ ในการปฏิบัติงานแนะแนว.....						
11.	การสร้างขวัญและกำลังใจ ในการ ปฏิบัติงานแนะแนวแก่คณะครู.....						
12.	การพิจารณาความดี ความชอบ ให้ แก่คณะครูที่ปฏิบัติงานแนะแนว.....						
	<u>ด้านงบประมาณ</u>						
1.	การจัดทำแผนงาน โครงการการใช้จ่าย เงินเพื่อการดำเนินงานแนะแนว.....						
2.	การสำรวจความต้องการใช้เงินในการ จัดกิจกรรมแนะแนวของคณะครู.....						
3.	การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการดำเนิน งานแนะแนวในโรงเรียน.....						
4.	การจัดหาเงินสนับสนุนจากชุมชน และหน่วยงานอื่นเพื่อใช้ในการ ดำเนินงานแนะแนว.....						
5.	การจัดเจ้าหน้าที่ทำบัญชีรับ - จ่ายเงิน เพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว						
6.	การจัดเจ้าหน้าที่เบิก - จ่ายเงิน เพื่อใช้ ในการดำเนินงานแนะแนว						
7.	การอำนวยความสะดวกในการเบิก - จ่าย เงินเพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว.....						

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
8.	การจัดทำบัญชีรับ - จ่ายเงินเพื่อใช้ ในการดำเนินงานแนะแนว.....						
9.	การควบคุม และตรวจสอบการใช้จ่ายเงิน ให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการใช้จ่ายเงิน เพื่อการดำเนินงานแนะแนว.....						
10.	การดูแลตรวจสอบบัญชีการใช้จ่ายเงิน เพื่อการดำเนินงานแนะแนว.....						
11.	การรายงานผลการใช้จ่ายเงินในการ จัดกิจกรรมแนะแนว.....						
	<u>ด้านวัสดุอุปกรณ์</u>						
1.	การจัดห้องหรือมุมแนะแนว ให้เป็นเอกเทศ.....						
2.	การจัดสิ่งแวดล้อม และบรรยากาศ ภายในห้องแนะแนว.....						
3.	การจัดหาเอกสาร คู่มือสำหรับครู ในการแนะแนว.....						
4.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้ แก่นักเรียนในด้านการศึกษา.....						
5.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้ แก่นักเรียนในด้านอาชีพ.....						
6.	การจัดหาเอกสารเพื่อให้ความรู้ แก่นักเรียนในด้านบุคลิกภาพ.....						
7.	การจัดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว เช่น กระดาษ ใบ, กระดาษโรเนียว ฯลฯ.....						

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
8.	การจัดครูภัณฑ์ที่ใช้ในงานแนะแนวเช่น โต๊ะ,เก้าอี้,ตู้ใส่เอกสาร, เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องฉาย,เครื่องเสียง ฯลฯ.....						
9.	การจัดทำหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับตัว นักเรียนที่ใช้ในงานแนะแนว เช่น ระเบียบสะสม เป็นต้น.....						
10.	การให้บริการวัสดุอุปกรณ์ และครุภัณฑ์ เพื่อใช้ในการดำเนินงานแนะแนว.....						
11.	การสนับสนุนให้คณะครูผลิตสื่อเพื่อใช้ ในการแนะแนว.....						
12.	การส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการแนะแนว.....						
13.	การจัดเก็บ บำรุงรักษาวัสดุอุปกรณ์และ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการแนะแนว.....						
<u>ด้านการจัดการ</u>							
1.	การกำหนดนโยบายการแนะแนว ให้สอดคล้องกับนโยบายหลักของโรงเรียน.....						
2.	การจัดทำแผนงาน โครงการแนะแนว ของโรงเรียน.....						
3.	การกำหนดรูปแบบงานแนะแนวให้เหมาะ กับสภาพของโรงเรียน.....						
4.	การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน แนะแนวในโรงเรียน.....						
5.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการศึกษา.....						

ข้อที่	การบริหารงานแนะแนว ในโรงเรียนประถมศึกษา	ระดับปัญหา					รหัส สำหรับผู้วิจัย
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
6.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ.....						
7.	สนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ด้านบุคลิกภาพ.....						
8.	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนว ให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน.....						
9.	การติดตาม กำกับ ดูแลการดำเนินงาน แนะแนวให้เป็นไปตามปฏิทินปฏิบัติงาน แนะแนวในโรงเรียน.....						
10.	การประชาสัมพันธ์งานแนะแนวในโรงเรียน ให้ครูและผู้ปกครองทราบ.....						
11.	การจัดทำเครื่องมือนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน งานแนะแนวในโรงเรียน.....						
12.	การประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว ในโรงเรียน.....						

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวสุดา	ชื่อสกุล สาสุนทร
เกิดวันที่ 10 มกราคม	พุทธศักราช 2494
สถานที่เกิด	อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	44 หมู่ 6 ตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบึงบา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมชนบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2511	ป.กศ. ฝึกหัดครูพระนคร
พ.ศ. 2514	ป.กศ.สูง (วิชาเอกภาษาไทย) วิทยาลัยครูพระนคร
พ.ศ. 2517	กศ.บ. (วิชาเอกภาษาไทย) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
พ.ศ. 2541	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ
ของ
สายสุดา สาสุนทรา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหา และเปรียบเทียบกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปทุมธานี จำนวน 571 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ One – way ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน มีทัศนะต่อการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน ทั้งโดยรวม รายด้าน คือด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ และรายชื่อ อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้ประสานงานแนะแนว และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีทัศนะต่อปัญหาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

PROBLEMS OF GUIDANCE ADMINISTRATION IN PRIMARY SCHOOL
UNDER THE OFFICE OF PATHUM THANI PROVINCEIAL PRIMARY EDUCATION

AN ABSTRACT
BY
SAISUDA SASUNTRA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purposes of this study were to aim and compare the problems of guidance administration in primary schools under the office of Pathum Thani Provincial Primary Education.

The sample group totaling 571 consisted of school administrators, counseling teachers and teachers in primary schools under the office of Pathum Thani Provincial Primary Education. The instrument used was a rating scale questionnaire containing 4 dimensions of guidance administration, man, money, material and management. The data were analyzed by means, standard deviation and One – way ANOVA at the level of .05 statistical significance.

Findings :

1. The school administrators, the counseling teachers and the teachers viewed the problems of overall guidance administration mentioned above at the moderate level.
2. The school administrators, the counseling teachers and the teachers in various sizes of school did not view the problems of guidance administration differently.